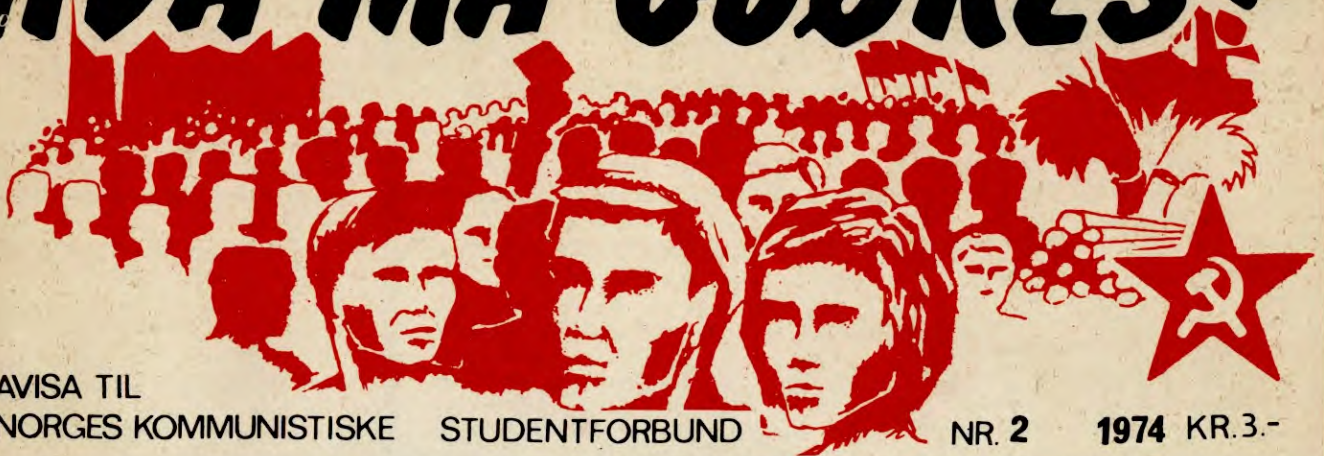

HVA MÅ GJØRES?

AVISA TIL
NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

NR. 2

1974 KR.3.-

LES OM NKS'
FØLJESPOLITIKK

**ENHET PÅ
KLASSEKAMPENS
GRUNN**

sosialskolene på Bygdøy: STREIK MÅ TIL!

»OLJEKRISE» FOR SOSIALSKOLESTUDENTENE

Statens rasjonalisering i utdanningsverket rammer så godt som alle grupper av utdanningsøkende. For tida står sosialarbeiderutdanninga i brennpunktet: Staten har åpenbart planer om å nedlegge Norske kvinners Nasjonalråds sosialskole på Bygdø i Oslo. Skolen er privat, men med samme faglig opplegg som de øvrige. KUD skjærer så drastisk ned på støtten til skolen at det er fare for at den ikke kan ta opp studenter fra høsten. Staten er når dette skrives ikke villig til å garantere fortsatt drift ved skolen. Det står motstand blant studenter og ansatte, og studentene gikk til arbeidsnedleggelse fra 25/3 til og med 27/3 i år.

I flere år har staten brukt sparekniven på sosial- og utdanningssektoren. Denne politikken har i år nådd en foreløpig topp: For inneværende år skal budsjettet skjæres med 80 mill. kroner, hvorav 22 på KUDs budsjett. Alle sektorer rammes unntatt forsvarsbudsjettet. Grunnen til dette, er først og fremst at staten trenger penger til oljeinvesteringer. (Se artikkel om oljen et annet sted i avisa).

FORRINGING AV UTDANNINGA

Hvordan slår så denne »oljekrise» ut for sosialarbeiderstudentene? På kort sikt ved nedskjæringer, ikke bare på Bygdøyskolen, men på alle sosialskolene. På lengre sikt ved å gjøre sosialarbeiderutdanninga mer effektiv og billig. Den skal legges inn under distriktshøgskolesystemet.

Da kan deler av utdanninga kjøres felles med andre studenter, f.eks. grunnfagsstudenter i psykologi og sosiologistudenter. Dette vil innebære forringing av sosialarbeiderutdanninga. På tross av store protester, både fra Norsk Sosionomforbund og fra Fellesrådet for Sosialskolestudenter, skal det opprettes sosialarbeiderlinje på Bodø DH med 35 studenter fra høsten. Dessuten foregår det for tida forsøk med sosialfaglinjer på Stavanger og på Volda DH'er. Ved siden av, opptrappes utdanninga av »sosialteknikere» med kort utdanning gjennom bl.a. »Folkets brevs-kole», og det eksisterer planer om en slags »socialassistentutdanning» på ett år, for lavere jobber i sosialetaten.

RASJONALISERINGA RAMMER MANGE

Denne rasjonaliseringa er en undergraving av sosionomyrket. Framtidige sosialarbeidere vil måtte bli dårligere skikket til yrket dersom statens ønsker går igjennom.

At andre grupper utdanningsøkende også trues på ulike vis, (lærerskolestudentene, barnevernstudentene, sykepleieelevne), er en påminning om at rasjonaliseringa er gjennomgående, og at det er uhyre viktig å stå sammen mot staten.

Støtt sosialskolestudentene!
Studenter, lag felles front mot DNAs reaksjonære utdanningspolitikk!

Duk-seminar

Dei utdanningsøkjande sitt kontaktutval (DUK) skipa i mars til konferansen »Ungdom under utdanning» for tredje gongen: Konferansen som samla 200 representantar frå interesseorganisasjonane (så som DHK, FR, LNL, YLI, NSU og NGS), tok opp to emner: »organisering av velferdstilbod for utdanningsøkjande» og »integring i skoleverket».

Konferansen representerte eit langt skritt i progressiv retning. Det er rett nok store skilnader mellom dei ymse grupper når det gjeld velferdstilbod – men likevel var det einskapan og solidariteten blant ungdommen som dominerte.

Møtet streka under at staten har eit ansvar for velferden for dei utdanningsøkjande. Det er ikkje rimeleg at vi sjøl skal betale for reising av bustader som vi flytter frå etter utdanninga. Konferansen kravde difor framleis minst 50% statstilskot til reising av elevbustader. Vidare stans i Husbanken sin rente og avdragskjøring.

DUK-møtet tok sterk fråstand frå all bygging av bustader for folk under utdanning på andre svakarestilte grupper sin kostnad (døme: Hagekolonien på Sogn, Oslo).

Konferansen markerte eit klårt brot med den forhandlingslina som ein tidlegare har fulgt og slutta opp om NGS sin streik den 3.april mot gymnaslova.

Daghjemsaksjon

Kvinnefrontmedlemmer på Universitetet i Oslo har i den siste tiden vært aktive med en daghjemsaksjon. »Hva må gjøres?» har fått en av medlemmene til å gi en kort presentasjon av aksjonen og de målsettinger den har.

På Universitetet er det i dag 4 500 barn av hel- og deltidstudenter, og bare 307 daghjems plasser. Kvinnefronten på Universitetet, sammen med DNS har derfor satt i gang en daghjemsaksjon.

På kort sikt går den ut på å få flest mulig folk med barn til å søke om daghjemplass for disse, for derved å dokumentere overfor Oslo Kommune det reelle behovet for slike plasser.

**307 plasser
for 4500 barn!**

Samtidig pågår en underskriftskampanje for å sette press på kommunen til å yte driftstilskudd til 137 nye plasser som Samskipnaden har penger til å bygge. Dette ville bety et relativt stort tilskudd av daghjemplasser i forhold til de allerede eksisterende, og vil bidra med plasser til barn fra 0 til 3 år som er den aldersgruppe det er vanskeligst med plasser til.

På lengre sikt vil daghjemsaksjonskomiteen arbeide for å få øket driftstilskuddet til de eksisterende daginstitusjonene som på grunn av nedskjæringer arbeider under vanskelige forhold, og for å få øket det totale antall daghjemplasser. Hovedparolen vår er: »Like mange daghjemplasser som barn».

Berre ein einskapeleg elevmasse kan kjempe gjennom krava.

Deltakarane kritiserte skarpt regjeringa sitt framlegg til ny gymnaslov og stempla DNA sitt knefall for kapitalkreftene i planlegginga si av utdanninga.

Konklusjonen på konferansen var at berre einskapelege aksjonar frå dei utdanningsøkjande si side kan makte å slå attende dei átaka staten kjem med.

HVA MÅ GJØRES?

AVISA TIL NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Ansvarleg: Bernt Holtmark

Forebels adresse: Hva må gjøres,
c/o Rød Ungdom
Boks 610 Sentrum, OSLO 1

TRYGGLEIK FOR KVEN?

Sveipt inn i ein glorie av raude ord sit Bresnjev i Moskva og styr Sovjetunionen i meir og meir imperialistisk lei. Lat oss ta nokre døme. I 1968 rulla russiske tanks inn over grensa til Tsjekkoslovakia for å »sikre fred og tryggleik». For kven? I Midt-Austen er Sovjet-leiarane imot den palestinske frigjeringsrørsla sine mål: ein demokratisk palestinsk stat som krev at den rasistiske og aggressive krigsstaten Israel skal bort. Tsarene vil at staten Israel skal halde fram som ein stat, medan palestinarane skal få leve i ein inneklemt Palestinostan på Vestbredden. Dette for å sikre »fred og tryggleik» i området. For kven? (sjå elles Klassekampen nr.11-1974). I ly av oljestoggen frå arabarlanda si side har Sovjet auka sine leveransar av naturgass, olje og mineralar til vestlege land, medan dei samstundes skar ned på leveransane til dei aust-europeiske landa. Dette har ført med seg store vanskar for den polske og tsjekkiske økonomien. I ord kallar dei det internasjonalt samarbeid for å sikre ein demokratisk og rettferdig fred – i handling er det å gjere satelittstatane sine til koloniar som er nøydde til å snu seg dit tsarane i Kreml peikar.

Den 26.oktober i fjor vart det skipa til en »Fredskreftenes Verdenskongress» i Moskva der revisjonistar, sosialdemokratar, ateistar og truande(!) prata om nokre menneskes dårskap som ville ha krig. Men no går det bra, ifølge Bresnjev, hovudtendensen i verda er meir fred, meir tryggleik, meir internasjonalt samarbeid, meir demokrati. For kven?

I høve 1.mai finn makthavarane i Moskva fram til parolar som tener deira interesser. At stendig fleire har gjennomskoda ordspelet deira er ikkje noko hinder – det gjer det berre vanskelegare å pakke imperialismen inn i sosialistiske fraser.

I år har revisjonistane gått inn for samarbeid med dei vestlege landa – på fyrste mai gjer ein det best ved 1) å gå saman med høgresosialdemokratiet av di dei best administrerer dei kapitalistiske landa, 2) satse på denne parola som ein kan endre litt på: For rettferdig, demokratisk fred, for tryggleik og internasjonalt samarbeid!

»For kven? Ikkje spør – vi treng fredlege kår å drive imperialistisk rov under. Vi treng nedrusting i Europa for å frigjere krefter til andre områder. Vi treng samarbeid og tryggleik med EEC og USA for at oppdelinga av verda kan gå jamnt vidare. Vi treng solidaritet med så mange som mogeleg slik at dei ikkje gjennomskoder det raslande militaristiske spelet vårt. Kort sagt, vi treng fred med konkurrentane slik at vi ikkje unødig bind krefter – dei treng vi i kampen mot verdas undertrykte folk.»

Men det er da berre sosial-imperialistane i Kreml som vil freiste å gløyme klassekampen på 1.mai, seier du? Høyr da på Arbeiderfront 1.mai 1974 i Oslo sin parole: »For internasjonalt solidaritet, samarbeid, fred og tryggleik».

Einskap SV–Moskva? Vi veit ikkje – men i alle høve – lyt ikkje SV stille spørsmålet: for kven?

til velvillig overveieelse....

Norges Kommunistiske Studentforbund har mottatt følgende fra Norges Konservative Studenterforbund (NKSF), med tilføyelsen: »Til velvillig overveieelse! Med hilsen Hans K. Lehmann, Norges Konservative studentforbund»: *Resolusjon vedtatt av Landsstyret i Norges Konservative Studenterforbund. Trondheim 17. mars 1974*
AKP(m-l)s STUDENTORGANISASJON.

For kort tid siden ble Norges Kommunistiske Studentforbund (NKS) opprettet. Dette er AKP(m-l)s nye studentorganisasjon og overtar Rød Ungdoms rolle på universitetet. Det er marxist-leninistenes egen sak hvordan de organiserer seg på universitets- og høyskolenivå, men vi mener at navnet på deres nye organisasjon er svært uheldig valgt. Den situasjon er nemlig oppstått at NKS og NKSF (Norges Konservative studenterforbund) kan bli forvekslet på en måte som ingen av partene skulle være interessert i.

Det kan lett skapes mye forvirring omkring de to nesten likelydende forkortelser, da særlig for folk som ikke er så godt inne i studentpolitiske termer.

Vi krever derfor at AKP(m-l)s studentforbund finner et annet navn på sin organisasjon som ikke kan forveksles med allerede eksisterende organisasjoner. Det ville være i begge parters interesse om så skjedde.

Det var meget elskverdig av NKSF å gjøre oss oppmerksomme på sin fortsatte eksistens. Vi kjenner reaksjonens løpegutter best som DKSF, TKSF osv. osv.

Men til saken.

Vi på vår side tror at sjansene for at de to organisasjonene NKS og NKSF kan forveksles er minimale. Vi står sjølsagt på våre politiske linjer, men om det har skjedd at NKSF er blitt mot NATO, støtter Narve Trødal, er for FNL, mot EEC, støtter streikende arbeidere, støtter palestinernefrigjøringskamp, er mot imperialismen og for sosialismen og kommunismen, sånn i sin lett tilbaketrukne posisjon, – ja, da mener vi faktisk at NKSF alvorlig og grundig bør overveie om det ikke er på tide at de endrer navn.

Til slutt et lite apropos:

Har NKSF noensinne hørt om arbeidere og fagforeninger som har gått inn i tarifforhandlinger med Norges Automobilforbund(NAF)?

GODT RÅD TIL DEN FRAMTIDIGE LÆRER

Dette fant vi i læreboka vår i pedagogikk på lærerskolen: ... (slike regneoppgaver) »stimulerer og er en sikker kilde til å øke selvtilliten hos barna. For jenter vil det ofte ramme midt i blinken å legge opp interesseområder fra hus- og hjemsektoren. Forlovelse, ekteskap, forberedelse til bryllup, invitasjon

til gjester, forslag til budsjett for middagsbordet, til utstyr, om innredning av huset, barnestell, sykestell (!) osv. Vi kan legge inn en mengde oppgaver som jenter over 13-års alderen vil kunne kjenne seg personlig interessert i.»

(Fra Torgeir Bue,

»pedagogisk metodikk»)

Lærrestudenten.

sv og 1. mai i oslo:

Kjenner opportunisten ingen grenser ?

I denne artikkelen vil vi ta opp kva som har skjedd i samband med 1. mai i Oslo. Leiande SVarar har freista spreide forvirring og gjere utviklinga så uklår og forkludra at ein knapt kan kjenne seg att. Det er difor naudsynleg å stille spørsmålet om kven som i røynda har stått for einskap på klassekampens grunn – og kven som i ord og handling har sabotert denne einskapen. Vi tar opp utviklinga i Oslo og av di dei liner som vert lagt opp frå sentralt hald ofte er avgjerande for arbeidet andre stader i landet.

TO LINJER I OSLO SAMORG.

Mange kjenner sikkert til det vidjetne møtet som vart halde mellom SV og AKP(m-l) i januar. Der la Rolf Dahl fram lina til SV i Oslo Samorganisasjon. Det politiske grunnlaget for 1. mai i år skulle vere det DNA-dominerte Oslo Samorg. sitt program – men dette vart sett på som underordna i høve til desse to krava dei ville stå på:

- to talarar – ein frå SV og ein frå DNA. Ein måtte akseptere Aspengren av di LO feira 75 år, vart det sagt.
- ein eigen ungdomsseksjon i toget.

Kommunistane si line var klår frå første stund: det er ikkje «akseptabelt» å samarbeide med klasseforrædarane i DNA/LO-leiinga på arbeidarklassen sin kamp og demonstrasjonsdag 1. mai. Det er ikkje nokon von om å vinne fram med ei klassekampline innafor Samorg. sitt representantskap så lenge DNA har eit klårt fleirtal. Sjølv sagt må ein føre kamp der og – men då på eit skikkeleg politisk grunnlag – mot alle reaksjonære krefter.

FAGLEG 1. MAI FRONT DANNA

Røynslene frå tidlegare år seier at arbeidet i samband med 1. mai lyt byrje i god tid. Og i ein situasjon der SV-leiinga la opp til eit samarbeid med LO/DNA-toppen var det heilt naudsynt å skipe eit skikkeleg *alternativ* til klassesamarbeidspolitikken. Om det er partitaktikk å stå på klassekamplina og føre ein uforsonleg kamp mot DNA-leiinga – ja då vil kommunistane alltid vere partitaktikkarar. Difor tok ein rekkje AKParar og uavhengige sosialistar initiativet til å danne Fagleg 1. mai Front 1974. Dette var gjort for

å bygge vidare på dei gode røynslene frå i fjor, då heile 12 000 gjekk i demonstrasjonstog i Oslo. Det vart laga eit førebels utkast til parolegrunnlag som bygde på Fagleg 1. mai Front 1973 og som vart spreidd til diskusjon ute blant 1. mai-aktivistar.

Representantskapsmøtet i Oslo Samorg. den 11. februar endar med brot mellom SV-leiinga og DNA-leiinga. For å sitere Rolf Dahl i Arbeiderbladet 2. februar: »Det er to politiske *hovedstrømninger* i fagbevegelsen som går sammen om arrangementet, og han finner det riktig at hver gruppe utpeker sin egen taler.» Dette avviste DNA i Samorg.

HAND I HAND MED GJERDE & CO.

Lenge før brotet kom i Samorg. vart det reist mykje diskusjon om 1. mai kring om. Kritikken mot samarbeidslina var ikkje minst stor blant vanlege SVarar. På eit medlemsmøte kritiserte Oslo SF opplegget for 1. mai – det kravde at medlemmene i SV skulle ha høve til å diskutere 1. mai og at ikkje linene vart fastlagde over hovudene deira. Berre tanken om at Aspengren skulle stå på venstresida sin talarstol 1. mai vekkjer åmlen motstand. At ein som i mange år har motarbeidd arbeidarane sine krav skulle stå og preike om demokrati i kvardagen og samarbeid og fellesskap – er ikkje berre urimeleg, men ein direkte hån mot den veksande progressive arbeidarørsla.

Og for studentar og elevar å gå hand i hand med Bjartmar Gjerde er ikkje anna enn samarbeid med fienden. Det er ikkje det 1. mai er til for!

Fagleg 1. mai Front inviterte like etter brotet i Samorg. SV til drøftingar 22. februar om samarbeid på venstresida 1. mai (viser her til ope brev sendt til Friheten, Orientering og Klassekampen. Berre Klassekampen tok det inn!). SV *møtte ikkje* og Fagleg 1. mai Front fekk *aldri* noko svar på invitasjonen.

SV-LEIINGA SKIPAR ARBEIDARFRONT

2. mars vart det lagt fram eit opprop til Arbeidarfront 1974, underskriven av 32 faglege tillitsmenn (31 SVarar).

Nesna:

EINSKAP

Førre året gjekk 150 menneske i eit Einskap/Solidaritet-tog i Nesna. Det var kome i stand etter eit godt samarbeid mellom skilde grupper på venstresida. Hva må gjøres? har intervjuet eit medlem av NKS på Nesna for å høyre korleis stoda er på venstresida i år – i 1. maiarbeidet og elles.

- Vert det skipa eit liknande arrangement 1. mai i år?

- Ja, det vert einskap-solidaritet-tog og i år. I 1. maikomiteen sit representantar frå masseorganisasjonar som LNL (Landslaget for Norske Lærarstudentar) og Kvinnefronten, – og det sit folk frå SV, SVs Ungdom, SF, AKP(m-l), NKS og Raud Ungdom. Alt ligg med andre ord til rettes for ei enno sterkare markering enn toget i fjor.

- Kva med det politiske grunnlaget?
- Nett no er ikkje alle parolane klåre, men det politiske grunnlaget ein er samd om er: for einskap til vhestre for høgresosialdemokratiet, mot DNA/LO-toppen sitt klassesamarbeid, mot

Parolegrunnlaget var Samorg. sitt sosialdemokratiske som opnar for brei einskap mot *høgre*, men som avgrensar seg mot venstre. Fagleg 1. mai Front sende ny invitasjon til forhandlingar den 7. mars om samarbeid.

5. mars hadde Fagleg 1. mai Front konstituerande møte der den politiske situasjonen og parolegrunnlaget blei drøfte av folk frå ei rekkje frontar og fagforeningar. Mange lokalkomitear på arbeidsplassar, bustader og skolar var skipa og sende representantar til møtet. Ein vedtok ei fråsegn som vart referert i Klassekampen.

Her vart dei krava ein må stille til 1. maigrunnlaget lagt fram:

■ klare parolar retta mot den arbeidardiendleige politikken til DNA/LO-leiinga. NEI til DNA/LO-leiinga sin klassesamarbeidspolitik.

■ bort med momsens på alle matvarer

■ bekjemp boligdyrtida

■ forsvar norsk sjølvråderett

■ full støtte til den internasjonale frigjeringskampen mot imperialismen

■ for eit sosialistisk Norge – berre folk sin eigen kamp gjev siger.

Fråsegna kritiserer SV-leiinga sitt

OG KAMP

imperialismen og mot NATO, for kvinnene si frigjering og for sosialismen!

SKARP PROTEST MOT TRE TOG I OSLO

– Det ligg betre an i Nesna enn til dømes i Oslo?

– Her oppe vart vi opprørt då vi fekk nyss om at det gjekk mot tre tog på 1. mai i Oslo. SV og AKP har difor sendt ut ei sams fråsegn som protesterer skarpt mot desse tendensane til splitting av venstresida i Oslo. Vi krev einskap 1. mai.

– Lokale kampsaker?

– Vi kan nemne kampen mot nedlegginga av Nesna meieri og kampen for å få nye arbeidsplassar til bygda, spesielt for kvinner og ungdom. Elles står vi kampen mot kommunen sin ungdomspolitik og krev større løyvingar og stader å vere for ungdomen.

Før 1. mai skal vi ha ein ope fest for heile bygda. Jau, 1. maiarbeidet går svært bra.

1. maigrunnlag til Arbeidarfront -74 mellom anna av di det ikkje klårt avgrensar seg mot den arbeidardiendleige politikken til høgresosialdemokratiet og at grunnlaget ikkje opnar for progressive frontar og organisasjonar å *reservere* seg mot parolar dei ikkje sjølve har i grunnlaget sitt – og difor held desse utafor 1. maifeiringa (t.d. Kvinnefronten, Solkom., Palkom., osv.) (Sjå elle Klassekampen nr. 11)

FORHANDLINGAR KJEM I GANG

7. mars fekk Fagleg 1. mai Front beskjed om at brevet med forhandlingsinvitasjonen var sendt over til Arbeidarfront, og 18. mars svara Arbeidarfront gjennom Rolf Dahl på invitasjonen. Første forhandlingsmøte vart halde 22. mars – over *ein månad* etter at Fagleg 1. mai Front hadde sendt den første invitasjonen.

Det vart halde to forhandlingsmøter. Ein vart der samde om eit grunnlag som slo fast følgjande: eitt tog til venstre for DNA som rettar seg skarpt mot høgre-

sosialdemokratiet sitt klassesamarbeid, som har seksjonsfridom i høve til hovudparolane og reservasjonsrett for progressive frontar og organisasjonar. Ein vart vidare samde om talarar, og om hovudparolane.

Laurdag 30. mars var t forhandlingsprotokollen undertekna av representantar frå Fagleg 1. mai Front og Arbeidarfront.

Retten etter ringde SV-leiinga til Fagleg 1. mai Front og sa dei ikkje kunne godta den einskapen dei nett hadde skrivne under på!

Kvifor kunne ikkje SV-leiinga akseptere det sams resultatet? Jau, av di grunnlaget slo fast lokale fagforengiar sin rett til å stø parola »Fridom for Tsjekkoslovakias folk! Ein kunne ikkje tolerere at progressive og sosialistar retta kritikk mot Sovjet sin invasjon i Tsjekkoslovakia 1968! At NKP den gongen tok fråstand frå invasjonen og seina gjekk

Forts s.11

Demonstrasjon i Nesna.

UNDERVURDER IKKJE HØGRESIDA

– Einskapen er ikkje isolert til 1. mai åleine?

– Nei, i studentsamfunnet har Raud Fronten sitte i tre år. Heile tida har det vore eit godt samarbeid mellom AKP og SV (tidlegare SF), uavhengige og kristne sosialistar. Men det er ikkje einskap utan diskusjon og kamp. Vi kritiserer skarpt høgre-idear hos SV – liksom dei kritiserer oss. Det kan ikkje vere einskap utan kamp. Det ville vere ein prinsipiell og daud einskap.

– Kven sit med styret no?

– Ved siste valet stilte ein såkalla upolitisk blokk – med andre ord ein høgre-blokk der folk frå ytterste høgre og rektor i spissen – heilt til folk som røysta SV i valet på eit fraseradikalt grunnlag, støtta opp. Dei kalte seg Fritt Forum og vann valet med 150 mot Raud Fronten sine 120 røyster. Det går i alt 320 elevar ved skolen, så her er aktiviteten på topp. Vi tek tapet som ei alvorleg påminning om at høgresida ikkje er borte sjølv om venstre dominerar – og har lova oss sjølve å kome sterkare attende!

ENHETSFRONTEN

– et strategisk våpen!

– Marxist-leninistenes politikk for enhet på venstresida i dagskampen kveler den sosialistiske debatten om strategi for sosialisme i Norge!

Det finnes i dag folk som slynger ut påstander som denne. I denne artikkelen skal vi se på hva slike folk har forstått om enhetsfront, strategi og taktikk.

La oss ta utgangspunkt i at vi kommunister er *revolusjonære* sosialister. Vi har en strategi for sosialisme i Norge som grovt sett går ut på en *væpnet* arbeiderklasse, alliert med andre revolusjonære klasser, lag og grupper, må *knuse* den borgerlige staten og opprette sin egen stat. Denne staten vil i Norge måtte bli et *proletariatets diktatur*, (ikke f.eks. et »anti-monopolistisk demokrati» som NKP hevder.)

AKP(m-l) og Norges Kommunistiske Studentforbund slår fast at det trengs »tre strategiske våpen» for å sette denne strategien ut i livet. For det første en *enhetsfront* av alle revolusjonære klasser, lag og grupper. For det andre en *folkehær*, – at folket er væpnet. For det tredje et *marxist-leninistisk parti*. De norske kommunistene har i dag nådd sitt første strategiske mål: danninga av det kommunistiske partiet i Norge. I dag er det først og fremst kampen for enhetsfront av alle revolusjonære klasser, lag og grupper, som den norske kommunistiske bevegelsen stiller på dagsordenen.

ALLIERTE I REVOLUSJONEN.

Hva er enhetsfronten egentlig for noe? Enhetsfronten er et svært konglomerat av partier, masseorganisasjoner, tverrpolitiske bevegelser, aksjonsenheter og uorganiserte aktive som har sin hovedinnretning mot monopolkapitalen og imperialismen, dvs. mot folkets fiender. Altså: Det er en misforståelse at enhetsfronten er (eller kan være) en organisasjon eller bevegelse.

Vi skal stille spørsmålet om hva som er enhetsfrontens betydning i revolusjonen, men først må vi spørre: Hva er en revolusjon for noe?

En sosialistisk revolusjon betyr at arbeiderklassen i forbund med sine allierte griper den politiske makta i samfunnet.

Dette kan bare skje ved at den særskilte organisasjonen monopolkapitalen organiserer for å holde seg ved makta – *staten* – blir knust, og erstattet med en stat av ny type: proletariatets diktatur.

En slik omveltning kan ikke skje når som helst. Lenin peker på at det trengs en *revolusjonær situasjon*.

En slik situasjon oppstår

»1) Når det er umulig for de herskende klassene å opprettholde sitt herredømme uten noen forandring; når det er en krise, i en eller annen form, i »overklassen», en krise i den herskende klassens politikk, som leder til en splittelse der de undertrykte klassenes misnøye og indignasjon bryter fram. For at en revolusjon skal finne sted, er det vanligvis utilstrekkelig at 'underklassen ikke ønsker' å leve på den gamle måten, det er også nødvendig at 'overklassen er ute av stand' til å leve på den gamle måten; 2) når de undertrykte klassenes lidelser og nød er vokst seg mer akutte enn vanlig; 3) når det, som følge av de nevnte årsakene, er en betydelig vekst i aktiviteten til de masser som i »fredstid» lar seg robbe uten å klage, men som i opprørske tider blir trukket, både av alle krisens omstendigheter, og av overklassen' selv inn i uavhengig historisk handling . . . » (Lenin: The Collapse of the second International, Collected Works bnd. 21, vår oversettelse.)

I en slik revolusjonær situasjon spiller enhetsfronten en avgjørende rolle som det viktigste organiserte uttrykket for den revolusjonære massebevegelsen. Utan enhetsfront vil det revolusjonære partiet lett bli isolert fra massene, arbeiderklassen lett bli isolert fra sine allierte osv. I dette ligger enhetsfrontens betydning som *strategisk* våpen i revolusjonen.

ENHETSFRONT I DAG

Hvordan skal vi i dag bære oss ad med å bygge en enhetsfront som kan spille en slik rolle i en revolusjonær situasjon? Er hovedframgangsmåten blant studentene å opprette »revolusjonære» frontorganisasjoner i dag, – f.eks. Norsk Revolusjonær Studentunion, Revolusjonære kvinners front Historiestudentenes Forening til Proletariatets Diktatur fremme . . . osv? Vi trur de fleste innser at denne »metoden» ikke duger.

Kanskje mener noen den rette metoden er først å opprette brede fronter, for deretter å fremme forslag om først »antikapitalistisk», så »sosialistisk» og til slutt »revolusjonær» plattform – Og så, når 51 % av folket er med i slike »revolusjonære» fronter, kan det kommunistiske partiet klemme til å gripe makta . . . Er det slik kampen for sosialistisk revolusjon skal føres? Nepe det. Og det er denne artikkelens formål å knekke noen slike misforståelser.

Kampen for massenes umiddelbare og best forståtte interesser, dvs. dagskampen er en hovedoppgave i kampen for enhetsfronten i dag. Erfaring fra kamp for egne interesser er tusen ganger mer verdt enn tusen løpesedler for folks bevissthet. Mao peker på noe helt fundamentalt når han spør:

»Hvor kommer de riktige tanker fra? Faller de ned fra himmelen? Nei. Er de nedlagt i bevisstheten fra fødselen av? Nei. De kommer fra den sosiale praksis og fra den alene . . . » Sitatboka, ny utg. s. 279.)

Dette er i siste omgang et spørsmål om materialisme eller idealisme i erkjennelsesteorier – om vi trur folks bevissthet kommer fra deres praksis eller fra himmelen. Riktige og revolusjonære ideer kommer fra riktig og revolusjonær praksis. Borgerlige ideer stammer fra borgerlig praksis. (Intellektualistisk ordgyteri er f.eks. slik praksis.)

Men fortsatt finnes det dem som hevder at »den praksis som leder til revolusjonære ideer må baseres på en revolusjonær plattform» (som for all del må være skrevet, opplest og vedtatt). Disse mener at f.eks. økonomiske streikeaksjoner slett ikke kan skape annet enn en økonomisk bevissthet, og at en taktikk som legger vekt på slik kamp ikke i seg sjøl tjener revolusjonære formål. For å bøte på dette vil de »hekte på» revolusjonære eller »sosialistiske» paroler på enhver aksjon i dagskampen og slik holde hendene reine . . . Slike synsmåter er i virkeligheten absolutt feilaktige.

Lenin skriver:

»Ved enhver streik gjør tanker om sosialisme seg sterkt gjeldende blant arbeiderne, tanker om hele arbeiderklassens frigjøring fra kapitalens undertrykkelse. Det har ofte skjedd at arbeiderne på en bestemt fabrikk eller i en bestemt industrigren eller i en bestemt by, knapt har tenkt over eller ant noe om sosialisme før de fikk erfare en storstreik; men etter streiken startet de studier og foreninger slik at flere og flere arbeidere ble sosialister.

En videre åpner en streik arbeidernes øyne ikke bare for kapitalistenes, men også for regjeringens og lovverkets karakter. Akkurat som fabrikkene forsøker å stå fram som arbeidernes velgjørere, forsøker også regjeringens embetsmenn og deres lakeier, overbevise arbeiderne om at tsaren og hans regjering tar like mye hensyn til arbeiderne som til fabrikkene, slik loven tilsier. Arbeiderne kjenner ikke lovene, har ingen kontakt med regjingsfolk, og særlig ikke dem i høye stillinger, så han tror ofte på alt dette. Men så bryter det ut en streik. Statsadvokaten, fabrikkinspektøren, politiet og ofte militære tropper dukker opp på fabrikkene. Arbeiderne får vite at de har brutt loven: Arbeidsgiverne har lovens velsignelse til å møtes og åpent diskutere måter å skjære ned arbeidernes lønn på, men arbeiderne blir erklært for forbrytere om de kommer til en felles avtale! . . .

Enhver streik styrker og utvikler arbeidernes forståelse av at regjeringen er deres fiende og at arbeiderklassen må forberede seg på å kjempe mot regjeringen for folkets rett.» (Side 13 – 15 i heftet »Streik», Oktober forlag 1971.)

Altså: Vi holder absolutt fast ved at kampen for massenes nære interesser er et strategisk prinsipp, en absolutt nødvendighet for å fremme revolusjonens og folkets sak. Ideer om at det er »opp-ortunistisk» eller »økonomistisk» å kjempe for folkets nære interesser, er i virkeligheten å stille revolusjonens lang-siktige oppgaver i motstrid til folkets daglige interesser, og bunner i en temmelig tvilsom tankegang.

BEVISSTGJØRING ELLER KAMP?

Vi marxist-leninister legger avgjørende vekt på mobilisering og organisering av massene til kamp, og innretter vår propaganda og agitasjon på å gå hand i hand med kampen. Vi snakker lite om »bevisstgjøring», og det har sin årsak. Vi hevder at bevissthet kommer fra praksis. Hva så med propaganda, vil vel noen spørre? Vi vil svare at propaganda er en måte å spre erfaringene fra praksis, i første hand.

Snakket om »bevisstgjøring» dekker over dette, og gir ideer om at revolusjonær bevissthet oppstår først og fremst ved bokstudier, grublerier eller prat. Å tru slikt er idealisme av samme type som Children of Gods »revolusjon i hjertet».

Mange trur kampen for sosialismen først og fremst dreier seg om å »bevisstgjøre» 51 % sosialister, og så »trykke på knappe En slik forestilling er egentlig *ref* *istisk* fordi den bygger på ideen om : revolusjonen dreier seg om en jevn og gradvis utvikling, dvs. en *evolusjon*.

Lenin peker på at hovedtyngden av massene ikke vil bli revolusjonære før i

Vi skal gå inn på hvilke konsekvenser dette har for kommunistenes taktikk i dag, men først litt på forholdet mellom strategi og taktikk – to ord som brukes mye på venstresida, og som få kjenner betydningen av.

Stalin har gitt en grei sammenfatning:

»Strategien er å bestemme retningen for hovedangrepet fra proletariatet i den gitte etappe i revolusjonen, er å utarbeide en tilsvarende plan for hvordan en skal stille opp de revolusjonære krefter (hoved- og bi-reserver), er kampen for å gjennomføre denne planen under hele forløpet av den gitte etappe i revolusjonen.» (spørsmål i leninismen s. 56)

Og om taktikken:

»Taktikken er å bestemme linjen for hvordan proletariatet skal opptre i de forholdsvis korte perioder med flo eller ebbe i bevegelsen, oppsving eller nedgang i revolusjonen, den er kampen for å gjennomføre denne linjen ved å erstatte de gamle kamp-former og organisasjonsformer med nye, eller ved å kombinere disse former osv.

Mao Tsetung. Les: Aktuelle problemer om taktikken i den anti-japanske enhetsfronten.

den revolusjonære situasjonen. Det avgjørende i denne situasjonen er i første omgang at massene er organisert og at de har kamperfaring og en kommunistisk ledelse. Slik organisering og kamperfaring vinnes først og fremst gjennom dagskampen. Og også den kommunistiske ledelsen utvikles og prøves best i dagskampen.

STRATEGI OG TAKTIKK

Vi har pekt på at kampen for enhetsfront er en strategisk oppgave, dvs. at den er av betydning for *hele* den revolusjonære kampens resultat.

Mens strategien tar sikte på det mål å vinne krigen f.eks. mot tsarismen eller borgerskapet å føre kampen mot tsarismen eller borgerskapet til ende, så stiller taktikken seg mindre vidtrekkende mål, for den tar ikke sikte på å vinne krigen som helhet, men bare på å gjennomføre med hell enkelte slag, enkelte kamper, enkelte kampanjer, enkelte aksjoner som svarer til den konkrete situasjon i en periode med oppsving eller nedgang i revolusjonen. Taktikken er en del av strategien, og den er underordnet strategien og tjener den.» (Samme sted s. 57-58)

Forts. neste side.

ENHETSFRONTEN ---

I den taktiske situasjonen m.h.t. enhetsfrontpolitikken i dag er kampen for enhet på venstresida i dagskampen en helt sentral oppgave i kampen for enhetsfronten. Men denne oppgaven har ikke bare den sida å skape enhet på de feltene kampen er i g ang, men like mye å reise kampen effektivt i dagspolitikken.   snakke om enhet på venstresida uten å være villig til å drive dagskamp, er bare bloff og sludder.

Dette er fordi uten dagskamp er vi egentlig uten taktikk overhodet, og har sjølsagt ingen taktiske oppgaver å forene oss med andre om.

»Venstre»-opportunistene har et karakteristisk kjennetegn: En uvilje til å drive dagskamp som innebærer at de egentlig ikke har noen taktikk. »Venstre»-folkene (KAG, KUL etc.) prater mye om »strategi» men aldri om *den delen av strategien* som knytter direkte an til den konkrete situasjonen: taktikken. Dermed reduseres de strategiske frasene deres til luftslott som ikke tar hensyn til hvordan langsiktige mål skal settes ut i livet.

Lenins karakteristikk av »det revolusjonære frasemakeriet» rammer dem med full tyngde:

»Revolusjon rt frasemakeri er en sykdom som revolusjonære partier oftest lider av når de utgjør, direkte eller indirekte, en kombinasjon, allianse eller sammenblanding av proletære og småborgerlige elementer, og når de revolusjonære begivenhetenes gang er kjennetegnet av store, raske siksakk. Med revolusjonært frasemakeri mener vi gjentakelsen av revolusjonære paroler, uten hensyn til de objektive omstendighetene i en gitt vending i begivenhetene, ved den gitte tingenes tilstand som r r på tidspunktet. Parolene er fortrinlige, forlokkende, berusende, men det er ikke noe grunnlag for dem; slik er den revolusjonære frasens natur» (Lenin: »The revolutionary phrase», 1918, vår oversettelse)

Det er revolusjonært frasemakeri som driver KUL & Co til å kreve selv den mest beskjedne lille aksjonsenhet drapert i et skrud av »revolusjonære», strategiske paroler.

SV-lederne står i dag ofte for en frontpolitikk som er et slags »vrengbilde» av »venstre»-opportunistenes. SV er en l s, reformistisk valgfront. Det omfatter ulike syn på såvel strategi som taktikk, – fra venstresosialdemokratisk reformisme til Moskva-revisjonisme og  rlig revolusjonær innstilling. I likhet med »venstre»-folkene vil SV-lederne helst presse sitt partiprogram inn i plattform for enhver front og aksjonsenhet. Men samtidig vil de gjerne *utelukke* alt som strekker seg ut over ramma av den reformistiske SV-plattformen.

Stalin og Dimitrov

Ta parolegrunnlaget for SVs »Arbeiderfront 74» i Oslo 1. mai: SV-lederne krever at *alle* tiltredende organisasjoner skal slutte seg til *hele* parolegrunnlaget (– dvs. at f.eks. Kvinnefronten skal ta stilling til sosialismen –) men samtidig velger de en hovedparole for toget som avgrenser *fra all revolusjonær sosialisme*. Hovedparola er »For et demokratisk, sj lstyrt og sosialistisk Norge!» En ting er at parola godt kan underskrives av Aspengren og Bratteli, og derfor ikke skiller mellom venner og fiender av sosialismen. Men viktigere er det at det er en parole for den »demokratiske sosialismen» – dvs. mot den revolusjonære sosialismen, *mot proletariatets diktatur*.

Oppsummeringsvis kan vi slå fast at denne »frontpolitikken» likner på den linja salige Martin Tranmæl fulgte i trettiåra. DNA-lederen Tranmæl avsolte alle kommunistenes oppfordringer til enhetsfront under påskudd av at enhetsfronten skulle og kunne rommes innafor DNA aleine. I sin essens er dette en anti-enhetsfrontpolitikk. SV-lederne følger på ingen måte noen konsekvent »tranm littisk» frontlinje i dag, og det er en viktig oppgave i kampen for enhetsfronten å kjempe mot slike tendenser.

HVORDAN BESTEMME ET RIKTIG FRONTGRUNNLAG?

I samband med 1. mai, arbeidet i Kvinnefronten o.l. har det mange steder v rt debatt om hva som er det riktige grunnlaget for enhetsfront i dag. Hva skal være frontenes og aksjonsenhetenes politiske grunnlag? Skal Kvinnefronten ha »sosialistiske paroler»? Skal stillings-taken til sosialismen være et krav for deltakelse i 1. mai-demonstrasjoner? osv. osv. Denne dabatten har for en stor del v rt nokså forvirret, og har ofte vært ført utfra nokså stivbeinte og besynderlige »prinsipielle standpunkt». La oss se på noen slike »prinsipper»:

1) »Alt frontarbeid må stilles på en sosialistisk plattform!»

2) »Alt frontarbeid må eksplisitt rette seg mot fienden – og derfor ha en 'anti-kapitalistisk' plattform!»

3) »Enhver sosialisme i et frontgrunnlag strir med prinsippet om å forene alle som lar seg forene, og er derfor forkastelig!»

Alle disse »prinsippene» er ubrukelige dogmer som ikke tar hensyn til den objektive *situasjonen*. De hjelper oss ikke en tomme på vei mot et riktig frontgrunnlag i noen sammenheng.

For det første er et frontgrunnlag et *taktisk* spørsmål – ikke et strategisk. Når kommunistene deltar i en front, er dette et ledd i en taktikk som tjener deres strategiske mål. *Forts. neste side.*

Dette betyr ikke på noen måte at det er nødvendig med likhet mellom strategiens mål og frontgrunnlagets.

For det andre: Kommunistenes linje for frontgrunnlaget må bygge på en anvending av strategien på den konkrete, rådende situasjonen. Og her er det en rekke saker som kommer inn i bildet. For det første kampfoppgavens karakter. For det andre massenes subjektive nivå. For det tredje hva som trekker linja klart mellom venner og fiender. For det fjerde hva som er utviklingstendensen i situasjonen, styrkeforholdet osv. Kommunistene må her gjøre en allsidig analyse, og ikke stole på at dogmatiske »prinsipper» skal gi dem ei kokebok.

For det tredje: Endret situasjon krever ofte endring i et frontgrunnlag. Ta utviklinga av grunnlaget til Rød Front i Studentersamfunnet i Oslo. Fra starten i 69 var hovedoppgaven til fronten bestemt av den ekstreme opportunisten til de andre venstregrupperingene i Studentersamfunnet. Disse gruppene sto ikke bare for en reformistisk strategi, men også i de fleste dagskampsaker for en feilaktig linje. I denne situasjonen var det ikke politisk grunnlag for enhet på venstresida i Studentersamfunnet i Oslo, og en sentral oppgave for Rød Front var å trekke et skarpt skille mellom reformisme og revolusjonær sosialisme, mellom kamplinje og sofa-radikalisme av kultur-radikalt mønster. Det var naturlig at Rød Front måtte stå på en revolusjonær plattform.

I perioden med EEC-kampens tilspissing, skjedde det i samband med styrket praksis, en rask radikaliserings av de fleste venstre-grupperingene, særlig SF. Samtidig gjorde den sterke truselen om EEC-medlemskap det mer nødvendig enn noensinne for alle progressive å stå sammen i kampen. I denne situasjonen var det ikke lenger riktig å sette spørsmålet om reform eller revolusjon som det mest sentrale i DNS. Rød Front tok spørsmålet om revolusjon av sosialismen ut av grunnlaget og gikk inn for bred enhet på venstresida på klassekampens grunn, og for samarbeid på venstresida om ledelsen i DNS.

I dag er situasjonen igjen en annen: SV har etter valget gått til høyre i en rekke dagskampsaker, f.eks. 1. mai. Medgangen til valget har ført til usunne parti-sjåvinistiske tendenser som gjør enhet i handling på venstresida vanskeligere å oppnå selv der det hersker enighet. I Studentersamfunnet i Oslo har SV vedtatt å stille eget styre mot Rød Front, på et snevert partigrunnlag – på SVs reformisme og opportuniste. I denne situasjonen er det riktig av Rød Front, igjen å legge vekt på sosialismen og på hva som kan føde til sosialismen i Norge.

Opportunistene skjønner ikke at fronttaktikk må legges opp utfra ut-

nei til kjernegrunnfag

Det har kommet et forslag om en nyordning for norsk grunnfag. Hvis den blir gjennomført vil det få store konsekvenser for norskstudiet. For-

slaget går under navnet *kjernegrunnfag*. »Hva må gjøres?» har snakket med Kirsten Nilssen fra fagutvalget for nordisk på Blindern i Oslo.

Hva er kjernegrunnfag, kort fortalt?

Det er et forslag om at norsk grunnfag skal bestå av de samme fastsatte bøker eller en fast ramme for alle universitetene, distriktshøgskolene og de planlagte pedagogiske høyskolene i landet. Opptil 2/3 av pensum skal bestemmes sentralt, resten skal være delvis valgfritt.

Hvor kommer forslaget fra?

Den nasjonale fagseksjon for nordisk som består av representanter fra alle universitetene har utarbeidet forslaget »for å komme staten i forkjøpet». De

venter at staten skal starte rasjonaliseringa av faget snart og vil på denne måten prøve å gjøre det på sine egne premisser. Men forslaget er helt i tråd med hva staten ønsker, og føyer seg pent inn i rekka fra Ottosen- og Fjeld-Halvorsen komiteens krav om rasjonalisering, kontroll og økonomiske innsparinger.

Hva vil dette bety i forhold til hvordan det er nå?

Det vil bl.a. undergrave det forslag til nytt grunnfag som holder på å bli

Forts. s. 19

viklinga i situasjonen, og skriker derfor om »vakling» når sannheten er at omstendighetene er skiftet.

ENHET OG KAMP

Studentersamfunnet i Oslo er et ekstremt eksempel på tendenser til partijsjåvinisme i dagens SV. Vi ville gjøre en stor feil om vi la opp taktikken i landsmålestokk utfra det som utspiller seg der. Det er i dag både elementer av enhet og av kamp mellom ML-bevegelsen og andre grupper på venstresida. I de fleste saker i dagskampen er det fortsatt politisk grunnlag for enhet på venstresida. Det er vår oppgave å kjempe for at slik enhet kommer til uttrykk i praktisk handling i politikken, og å bekjempe alle tendenser til sekterisme, sjåvinisme og feilaktig politikk som truer det politiske grunnlaget for enhet.

FORSIDEBILDET

Forside bilde er av Georgi Dimitrov. Han var formann i kommunistpartiet i Bulgaria og var politisk ledende i Komintern i mellomkrigstida. Han utviklet politiske analyser for enhetsfronten mot den framvoksende fascismen og hans teoretiske analyser er spesielt nyttige for de politiske kampene vi står oppe i nå.

Vi anbefaler sterkt boka hans, »Om enehtsfronten og folkefrontens problemer» til studier.

Rød Front mot SV i DNS

I Studentersamfunnet i Oslo (DNS) har SV valgt å stille eget partistyre — mot Rød Front. Dette til tross for at SV sier de anerkjenner Rød Fronts innsats i å ha forandret DNS fra et ubetydelig prateforum for en liten klikk til et aktivt redskap i klassekampen.

Hvilken begrunnelse har så SV-ledelsen for å splitte opp venstresida en tid hvor alle burde se at vi mer enn noen sinne trenger enhet?

Hva slags ideologisk debatt er det da SV vil føre? Det er visst heller slik at SV vil bruke DNS til intern debatt, til å bøte på SVs manglende analyse og strategi. I det vedtaket SV gjorde om å stille partistyre heter det at de vil »... bruke DNS til å reise debatten om hvordan partiet (SV, vår anm.) bør bli...» Dette er å sette partiets behov foran venstresida. Mot SVs partisjåvinisme og intern-debatt vil Rød Front sette DNS som et viktig forum

Chile og Palestina og kvinnekampen har DNS tatt viktige initiativer. Vi ønsker å fortsette denne tradisjonen. Mot SVs seminaristkultur vil vi sette DNS i klassekampens tjeneste.

I det siste har SV-ledelsen hatt en tendens til å trekke fram marxist-leninistenes enhetspolitikk som rota til alt ondt på Universitetet. De klager over m-l'ernes monopolisering, i beste DKSF-stil, på områder hvor de sjøl knapt nok har løftet en finger. Delvis skal dette dekke over at SV-ledelsen nå begynner å renne tom for argumenter for et partistyre i DNS. Men det er farlig når SV-ledelsen tenderer mot å sette hovedmotsigelsen på Universitetet mellom SV og AKP/NKS. De ser

BEKJEMP

SVs PARTISJÅVINISME!

DNS I SVs TJENESTE?

SV-ledelsen har sagt at de stiller partistyre for å styrke den ideologiske kampen, for å få motsetningene på venstresida klart fram. Men i den tida Rød Front har hatt ledelsen i DNS har det vært nok av anledninger til å stille motsetninger skarpt, særlig motsetningen mellom den revolusjonære og den reformistiske retninga i arbeiderbevegelsen. Grunnen til at motsetningene allikevel ikke alltid har blitt stilt så skarpt, skyldes at SV har sabotert DNS etter eget forgodtbefinnende, eller — i den grad de har vært til stede — har vært stumme som østers. På møte om Wintex og om 1.mai ville de ikke stille innledere, på et stort møte om Solsjenitsyn som også tok opp sosialimperialismen, sa de ikke et ord.

RØD FRONT-SANGEN:

Vil du være fri må du slå deg fri
finn din plass i vår front, kamerat
Av vårt kampmot skal vi en jernring smi
som skal styrte tyrannenes stat

Hvis vi ikke nå kan sammen stå
er det oss som det blir trampa på
Slutt vår front, godt og ondt
RØD FRONT, RØD FRONT,
RØD FRONT!

for kameratslig diskusjon om viktige politiske og ideologiske motsetninger på venstresida.

DNS — FORUM FOR SEMINARISTKULTUR ELLER REDSKAP I KLASSEKAMPEN?

Men DNS skal ikke bare være et forum for ideologisk debatt. Under Rød Fronts ledelse har DNS blitt et viktig redskap i klassekampen, for diskusjon om kampsaker som har munnet ut i enhetlige initiativer til handling. Har så SV tiltenkt DNS noen rolle her?

I et intervju i Universitas sier ledende SV'er Paul Hedlund: »... Mulighetene for å bruke DNS i en sosialistisk politikk ligger hovedsaklig i å gjøre det til et forum for kritikk av det borgerlige samfunn og den borgerlige ideologi...» Kritikk av det borgerlige samfunn — vi hadde sannelig trodd vi var kommet lenger! Mens arbeidere, studenter og folket for øvrig kjemper hardt for sine interesser mot monopolkapitalens angrep, mens verdens undertrykte folk reiser seg til kamp mot imperialismen, skal man bruke DNS — ikke til å støtte og ta del i denne kampen — men til å kritisere det borgerlige samfunn! Dette er ikke annet enn en tilbakevending til seminaristkulturen i slutten av 60-åra, der en liten klikk satt og diskuterte, i trygg avstand fra klassekampens behov og studentenes interesser. I saker som momssaka, støtten til Narve Trædal, støtten til de kjempende folkene i

ut til å være blinde for reaksjonens framstøt, for statens angrep på Universitetet og behovet for samlet opptreden mot dette.

SOSIALDEMOKRATISME ELLER KAMPSOSIALISME?

Når SV-ledelsen da snakker om at DNS skal brukes til å utvikle et »sosialistisk alternativ» er det all grunn til skepsis. En ting er at de setter dette lik SV. Men opplegget deres i DNS viser også at de fullstendig underkjenner klassekampens betydning, både når det gjelder kampen i dag, og i kampen for sosialismen. Hvis vi ser på hva SV-ledelsen sentralt har gjort etter valget ser vi at de har vaklet på en mengde viktige kampsaker, som momsens, Camara-aksjonen, lønnsoppgjøret og nå sist det sosialdemokratiske opplegget deres for 1.mai. Samtidig snakker SV-lederne om banknasjonalisering, sosialisering og bedriftsdemokrati som viktige steg på veien mot sosialismen.

SV-ledelsen på Universitetet har ikke tatt avstand fra en eneste av ledelsens høyre-vrier det siste året. Den sår tvil om studentenes rett til å kjempe for sine interesser, men kjemper innbitt for å erobre posisjoner i organer som ST og NSU. Det ser ut til at den stoler mer på petisjoner til ansvarlige organer og taktikkeri overfor et borgerlig parti som DNA, enn på folkets kamp.

Mot SV-ledelsens sosialdemokratisme vil Rød Front stille en klar kampholdning — at bare folkets kamp kan gi resultater, både i dags-

Fotrs. fra side 5

i Raud Arbeidarfront som hadde denne parola - det ser ein bort i frå. Omsynet til ein liten Moskva-tru klikk som stør alle dei sovjetiske åtaka mot verdas folk, som er mot det tsjekkiske folket sin rett til å skape sin eigne framtid, denne klikken skal avgjere om venstresida skal splittast eller stå saman på 1.mai.

Vi skal ikkje legge oss opp i samlingsfreistnadene i SV - men det er ein grenselaus opportuniste når einskapen 1.mai skal setjast opp i mot ei lita umælende gruppe sin suverene forakt for alle anti-imperialistiske arbeidsfolk.

kampen og i kampen for sosialismen. At det viktigste i kampen for sosialismen i dag er å styrke arbeiderklassens og folkets kampkraft, sjøltillit og organisasjoner.

Vi mener at det er svært viktig å få fram dette nå - å få kjempet igjennom et skikkelig syn på enhet på klassekampens grunn, og på dagskampens strategiske betydning. I denne situasjonen hvor SV stiller mot Rød Front har marxist-leninistene i Rød Front sett det som viktig og nødvendig for Rød Front å stå på en sosialistisk plattform. Dette synspunktet har vi fått opplutning om.

Vi ønsker dette fordi vi ser det som helt nødvendig for å markere oss mot SVs helt feilaktige syn på hvorledes DNS skal tjene kampen for sosialismen - ved å bygge opp SV mens klassekampen overlates til »ansvarlige organer». Vi vil kjempe for å få fram et DNS som et aktivt redskap i dagskampen, samtidig som det tar opp viktig ideologisk debatt, er den beste måten å bruke DNS på - også i kampen for sosialismen.

Vi stiller altså en plattform med front mot SV's sosialdemokratisme. Det betyr ikke at vi stiller front mot SV. Vi ønsker fortsatt enhet, men innser at slik enhet når vi bare gjennom kamp. Enhet i DNS forutsetter etter vår mening to ting, at man kan gå sammen om å legge opp diskusjoner, og at man kan stå sammen om enhetlige initiativer i dagskampen. Det er SVs partisjåvinisme og sosialdemokratisme som i dag er de største hindre for slik enhet, partisjåvinisme fordi den setter partiets behov foran folkets, sosialdemokratisme fordi den erstatter klassekamp med petisjoner til ansvarlige organer og taktikkeri overfor DNA.

Rød Fronts plattform skal være et våpen i kampen for enhet på klassekampens grunn, og vi vurderer den gjerne på nytt når situasjonen forandrer seg. I mellomtida vil vi bruke dette våpenet. Vi tror et knusende nederlag for SV i DNS er det beste som kan skje både for DNS, studentene og til sjuende og sist for SV sjøl.

Vi kan slå fast at det ikkje har skorta på vilje og freistnader frå kommunistane si side å få skipa til eit einskapleg tog 1. mai i Oslo. Vi stiller politiske krav til denne einskapen som bygger vidare på det Fagleg 1. mai Front 1973 sto for og som er i samsvar med parola om einskap på klassekampen sin grunn.

Den lina kommunistane har følgd har stått skarpt opp mot SV-leiinga si line: først freistnader på å samarbeide med DNA/LO-leiinga - seinare skipe

eit særskild 1. maiopplegg som berre lukker mot venstre og er som ei opa lævedør mot høgre - og så i lang tid ikkje akseptere invitasjon til forhandligar om eitt sams opplegg for venstresida i Oslo 1. mai.

Alle freistnader på å kline seg inn til DNA/LO-leiinga må alle progressive ta klår fråstand frå. Lat oss byggje på dei røynslene ein har frå tidlegare år og fyller gatene 1.mai under dei parolar som riv grunnlaget bort frå samarbeidsivrarne og klasseforræderande i DNA/LO-leiinga.

— EINSKAP PÅ KLASSEKAMPENS GRUNN!

— NEI TIL TO SOSIALDEMOKRATISKE TOG 1. MAI!

NOREGS MÅL- UNGDOM

Norges Mål ungdom hadde årsmøte i tida 15-17 mars og «Hva må gjøres?» har snakka med den nye forkvinnna Brita Helleland for å høyre om arbeidet til mållaget, og kva det betyr for arbeidet på dei høgre lærestader.

– Hva driv eigentleg Norsk Mål ungdom med, Brita Helleland?

– Vi arbeider for dialektane og det nynorske skriftmålet – eller rettare sagt for brukarane. Målførebrukarar vert tvinga til å normere – og det er alltid til bokmål – fordi målføra ikkje vert haldne for fine eller fullt bruklege i mange samanhenger. Nynorskbrukarar har store problem med å få læremiddel på sitt språk, og får ofte ikkje lov til å skrive nynorsk i det heile. Dette arbeider vi mot.

– Meiner du dette gjeld på høgre læresteder? Der kan vel folk snakke og skrive nett som dei vil?

– I teorien, ja. Men språkpress treng ikkje vera opne forbod. Nynorskbrukarar har rett på å få skjema av alle slag, eksamensoppgåver osv. på nynorsk. Men i røynda må dei ofte krangle seg til å få det, dersom det finst i det heile. Likeeins må dei sjølv ofte finne fram til det som finst av nynorsk faglitteratur, for universitetet tek ikkje omsyn til at bokmåls- og

nynorsk fagterminologi ikkje alltid er den same. Langt dei fleste lærarane foreles på bokmål, og nynorskstudentane vart nøydd til å omsetje sjølv. På dialektane reagerer folk svært ulikt etter kvar du er i frå i landet. Er du frå Vinje eller Lesja kan du få høyre at du snakkar «vakkert». Er du frå Toten eller Vesterålen vert det komisk, og snakkar du Oslo- eller Trondheim bymål er det ikkje dialekt

ein gong, det er «stygt» og «slurvet». Dette gjer oss usikre. Folk vert passive på grupper og seminar, tør ikkje spørje fordi språket deira er gale. Men alle desse problema er likevel berre symptom på haldning.

– Kva slags haldning?

– Ei haldning som rammar dialektbrukarar, anten dei skriv nynorsk eller ikkje, likt. Som kan uttrykkjast slik: «Må vi no ha to skriftmål og ei mengd dialektar i eit lite land som vårt. Var det ikkje enklare om alle skreiv det same korrekte bokmålet? Så kunne vi forstå kvarandre utan bry alle saman». For å forstå kven som har skapt denne bøygen av uvilje som møter dialekt- og målførebrukarar hjå styresmaktene, i avis-redaksjonane, i forlaga, i NRK, må vi sjå på historia. Bokmålet er utvikla frå dansk, fornorsk eller uttalen i «de dannede lag» i kvar landsdel – det vil seie den delen av borgarskapet og embetsverket som sto dansk kultur nærast, som såg seg sjølv som fine og

siviliserte i motsetnad til bøndene og underklassen i byane. Målreisinga vaks fram i protest mot dette kulturelle og språklege herredømet, som enno står

Forts. s. 19

Fra plemundsdebatten på årsmøtet

kulørte ukepressa og hetsinga og nedvurderinga av folket i den reaksjonære borgerpressa.

For å oppsummere hva som er viktig og hva som vil bli gjort i tida framover kan vi si:

1. Det vil bli foreslått at landsmøtet vedtar et stiftelsesgrunnlag for A/S Folkemagasinet. Her er det foreslått at Kulturfronten skal sitte med femti prosent av aksjene.

2. Andel:aget vil bli etablert som en ideell forening som vil få stort ansvar og innflytelse, som tidligere nevnt.

3. Vi kommer ut med minst fire diskusjonsnumre i året for å holde løpende kontakt med folk for å informere om hvordan arbeidet går og for å få folk med i diskusjonen om-

kring bladet.

4. Mens vi bygger opp bladfondet, kommisjonærnettet og diskuterer politikken, så vil vi begynne å knytte folk nærmere til det redaksjonelle arbeidet, sette folk i gang med å samle inn stoff på forskjellige saker, få folk til å komme med forslag til de første nummerne og knytte kontakt med kunstnere, journalister, forfattere etc.

Vil du hjelpe oss? Diskuter bladet, ta kontakt med oss. Hvis du er interessert i å jobbe med bladet er du nettopp den vi trenger. Vi skal nemlig komme sterkere tilbake, men når, avhenger blant annet av deg. Adressa vår er ny. Den er Folkemagasinet, Postboks 8405, Hammersborg, Oslo 1.

Intervju med Mette Gjerdsøe, kommunist og "kvinnefronter"

Kvinnene vil alltid utgjøre en avgjørende del av den revolusjonære enhetsfronten. Erfaringene fra alle sosialistiske land viser dette. Lenin sa det slik: Uten kvinnene, ingen virkelig massebevegelse.

Arbeidet i kvinnebevegelsen, og spesielt i Kvinnefronten, har gitt kommunistene, en rekke verdifulle kamp og fronterfaringer. Disse har blant annet vist oss at enhet i kampen for kvinnenes rettigheter er mulig. Enhet på et konkret kampgrunnlag mellom kvinner med ulik politisk oppfatning forøvrig.

– Samtidig utvikler vi en stadig bedre analyse av kvinneundertrykkinga i Norge i dag, basert på kommunismens klassikere, og på bakgrunn av dette, har vi tatt en prat med Mette Gjerdsøe, kommunist og aktiv i Kvinnefronten.

Hvorfor jobber du som kommunist i Kvinnefronten?

– Fordi jeg er kvinne, er jeg utsatt for den samme undertrykkinga som andre kvinner. Jeg kan best slåss mot dette ved å føre kampen sammen med andre kvinner i samme situasjon. For det andre: Kvinnene er helt uunnværlige i en slagkraftig kamp mot monopolkapitalen, både i dagskampen, og i kampen for sosialismen.

På grunn av undertrykkinga er kvinnene isolerte og ofte passive. Men erfaringene fra f.eks. frigjøringskampene i Albania og fra Vietnam og Palestina i dag, viser at kvinnene er like militante, og like nødvendige, i kampen for folkets frigjøring som mennene.

KVINNENE VANT EEC-KAMPEN

Også på kort sikt er kvinnebevegelsen en viktig del av enhetsfronten mot monopolkapitalen. Tenk bare på hva kvinnene betydde i EEC-kampen. Det ble organisert en egen kvinneaksjon mot EEC. Gallupene viste også at fler kvinner enn menn var motstandere.

Hva mener du om årsaka til kvinneundertrykkinga?

– Det finnes ulike teorier om dette, og de fører til ulike strategier for frigjøring av kvinnene.

Undertrykkinga må ses i sammenheng, og som en følge av, framveksten av privateiendommen. Utviklinga av

husdyrhold ga mulighet for oppsamling av rikdom. Arbeidsdelinga som allerede eksisterte i familien, gjorde det mulig for mannen å samle rikdommen på sine hender, fordi husdyrholdet var hans arbeidsfelt. For at mannen skulle sikre arveretten til sine barn, ble morsretten omstøtt, og kvinnene ble rettsløs, økonomisk avhengig, og degradert til avlsdyr. Grunnlaget for kvinneundertrykkinga lå altså innenfor familien. Men slik er det ikke i dag. Etterhvert som eiendomsforholdene har endret seg, har også formene for undertrykking endret seg. I dag eies og kontrolleres produksjonsmidlene, og dermed arbeidsplassene, av ei lita gruppe monopolkapitalister. Derfor er det monopolkapitalen, og ikke mannen, som er årsak til kvinneundertrykkinga i dag.

Du nevnte andre teorier?

– Ja, den feministiske ideologien går ut på at det er kjønnsrolleideologien som er årsaken til kvinneundertrykkinga, og at det er mannen som opprettholder denne ideologien for å beholde privilegiene sine. Konsekvensen av et slikt syn, er at hovedangrepet må rettes mot mannen. En annen variant i samme retning sier at det er de biologiske forskjellene som er årsak til undertrykkinga. Konsekvensen av dette må bli å oppheve alle biologiske forskjeller, dvs. slutte å føde barn.

MARXISME OG FEMINISME – SOM ILD OG VANN

Noen ønsker å forene den marxistiske og den feministiske ideologien. Dette er umulig – marxismen tar utgangspunkt i produksjonsmidlene, ikke i ideologien eller i biologien. Det er materielle, økonomiske årsaker til kvinneundertrykkinga. Ideologien blir

HVA ER KVINNE

brukt av monopolkapitalen til å be feste økonomisk undertrykking.

Hvordan blir kvinnene undertrykt i dag?

– Monopolkapitalen bruker kvinnene som reservearbeidskraft. Det vil si, bare en del av oss brukes slik – svært mange kommer aldri ut i arbeidslivet. Kvinnene får rett og slett ikke jobb, om de aldri så gjerne vil. Hvor stor del av kvinnene som holdes i hjemmene, er avhengig av monopolkapitalens behov for arbeidskraft. De sparkes ut og trekkes inn i arbeidslivet etter behov. Men det er aldri slik at alle som vil, får jobb. En undersøkelse som Statistisk Sentralbyrå foretok i 1968, viste at 2/3 av gifte, hjemmевærende kvinner kunne tenke seg å gå ut i arbeidslivet, dvs. over 300 000 kvinner. – Siden 1900 har kvinneandelen i arbeidslivet svingt rundt 30 %.

Dette er bakgrunnen for at vi mener at kvinnebevegelsens mest grunnleggende krav i dag, må være »Rett til arbeid».

Fyrstikkarbeiderkene i 1889. Den pro av arbeidernes klasseorganisering.

REVOLUSJONÆR KAMP?

OLJA BETYR RASERING AV KVINNERS ARBEIDSPASSER

Oljemeldinga lover mellom 30- og 40tusen nye arbeidsplasser for kvinner. Men dette er bare ca. 6% av alle hjemmевærende kvinner, og bare en dråpe i havet i forhold til alle som ønsker jobb. Dessuten, og det er viktig å merke seg, forbereder den oss på rasering av 1/5 av arbeidsplassene i såkalte »konkurransesatte næringer». Dvs. i sko, bekledning, tekstil, nærings- og nytteindustrien. Det blir angivelig billigere å importere slike produkter. Det er i disse næringene de kvinnelige arbeidsplassene er konsentrert, og de ligger ofte i utkantstrøk. Kvinnene i utkanten vil kanskje få oppleve at det blir enda verre enn før å få jobb når »oljeeventyret» begynner. I alle fall vil parolen »rett til arbeid», være like aktuell som i dag. Se på oljebyen Stavanger: Der averteres stadig etter mannlig arbeidskraft, mens kvinnene står i kø for å få jobb. Jeg vil presisere at dette ikke betyr at kvin-

...tære kvinnebevegelsen vokste fram som en del

nene skal tvinges ut i produksjonen. Tvert i mot: Det er monopolkapitalen som skal tvinges – til å legge forholdene til rette for oss kvinner, slik at vi får reelle muligheter til å gå ut i arbeidslivet.

Men kjønnsrolleideologien bidrar vel også til å holde kvinnene hjemme?

– Ja. Kvinnene blir tildelt rollen som mor og husmor. Det at vi føder barn blir brukt mot oss for å undertrykke oss økonomisk, politisk og sosialt. Den kvinnefiendtlige ideologien brukes også til å splitte oss kvinner, og for å splitte kvinner og menn, slik at mennene hindres i å støtte kvinnes krav. Derfor er det viktig at vi kvinner bekjemper denne ideologien i alle dens uttrykksformer. Men det er av helt avgjørende betydning at vi slåss mot de materielle årsakene til kvinnefiendtlige ideer, ellers vil de komme igjen og igjen, eventuelt i nye former.

Hvordan mener du at kampen mot kvinneundertrykkinga bør føres?

– De historiske erfaringene viser at vi må ha en kvinnebevegelse som er uavhengig av konjunktorene, og sjølstendig i forhold til de politiske partiene. Et eksempel belyser hva jeg mener: I trettiåra var det stor arbeidsledighet. Da satte Arbeiderpartiet igang en stor hetskampanje mot gifte kvinner i arbeidslivet. Dette gjorde det naturligvis vanskelig for den proletære kvinnebevegelsen, som var sterkt knyttet til AP, å kreve lik rett til arbeid. Kvinnene har også blitt brukt som stemmekveg – ved at kvinnekravene er blitt kjørt fram av Arbeiderpartiet foran valgene – jamnfør abortsaken i dag.

Hva mener du som kommunist om den politikken som Kvinnefrontens landsmøte trakk opp?

– Vi mener Kvinnefronten er den organisasjonen som har den riktige politikken og organisasjonsstrukturen i forhold til hva kvinnekampen trenger i dag. Landsmøtet betydde et langt skritt i riktig retning. Det bidro til å rette Kvinnefrontens arbeid mer inn på

de proletære kvinnene. Plattformen legger stor vekt på de materielle årsakene til undertrykkinga, og konsentrerer seg om kvinnene og arbeidsmarkedet. Kravet om at arbeidet må legges til rette for kvinner står sentralt. I handlingsprogrammet prioriteres lønnskrav, svangerskapspermisjon, daghjem, sjølbestemt abort, osv. Videre prioriteres arbeidet med å rekruttere blant kvinner i industrien. I vedtektene tar fronten konsekvensen av denne politikken: Kvinnefronten er en enhetlig organisasjon med medlemsdemokrati, faste forbindelseslinjer og felles ledelse. Løsrevne grupper uten fast ledelse duger ikke i en kamporganisasjon!

Noen hevder at Kvinnefronten er blitt borgerlig, hva sier du til det?

– Jeg begriper ikke hvordan en slik politikk kan kalles borgerlig? – De som hevder at Kvinnefrontens plattform bør være sosialistisk i dag, trekker opp helt feil skillelinjer. Det ville betyde at vi fikk en splittelse i Kvinnefronten mellom sosialister og ikke-sosialister. Og, noen som er enda

Fortsettelse neste side.

kvinnekamp forts - - -

viktigere, det ville avskjære muligheten for å rekruttere blant kvinner som ikke anser seg sjøl sosialister, og flertallet av norske kvinner gjør ikke det i dag.

Kvinnefronten har som målsetting å aktivisere kvinner langt breiere enn i dag. Erfaring fra samarbeidet med kvinner utafør Kvinnefronten i konkrete saker, viser at dette også er mulig.

MAN BLIR IKKE SOSIALIST AV Å LESE EN PROGRAMERKLÆRING!

— Dessuten, folk blir ikke sosialister av å lese en programerklæring, men av å delta aktivt i kampen for egne krav, og trekke erfaringer av den. Bare slik lærer en hvem som er venn og hvem som er fiende. Derfor tjener det heller ikke sosialismens sak å utelukke ikke-sosialistiske kvinner fra fronten i dag!

Jeg har lyst til å spørre: Er det fornuftig å prioritere diskusjonen om sosialismen i Kvinnefronten i dag?

— Jeg som kommunist er helt uenig med f.eks. mange i SV om hvordan man oppnår sosialismen. Ville Kvinnefrontens arbeid tjene på at vi trakk den debatten inn i fronten nå?

Diskusjon og kamp innad er helt nødvendig for å komme fram til en bedre analyse av kvinneundertrykkinga og for å bli en mer slagkraftig organisasjon. Men vi mener det ville være skadelig om hovedsida i virksomheten

ble diskusjon mellom ulike ideologiske retninger. Allerede nå ser vi at barnehageuka på Blindern er blitt svekka av lange og til dels ørkesløse og uavklarende diskusjoner på medlemsmøtene.

Men det er vel reelle motsetninger innenfor fronten?

— Ja. Vi kommunister vil bekjempe opportunisten også innenfor Kvinnefronten. Det vil si at når opportunistene kjemper for en politikk som vi mener fører kvinnebevegelsen på avveier, som vil hemme slagkrafta i organisasjonen, vil vi kjempe mot dette, og for en riktig linje. Når f.eks. de vil ha en sosialistisk Kvinnefront, går vi mot dette, fordi vi mener det vil skade kvinnebevegelsen i dag. Eller hvis noen vil legge hovedvekta av Kvinnefrontens arbeid på individuell bevisstgjøring, og seksuell frigjøring vil vi også gå imot dette, fordi det innebærer å rette kampen mot mannen. Igjen og igjen vil det komme opp motsetninger mellom oss og opportunistene på frontens politikk, og de må løses for hver gang hvis Kvinnefronten skal kunne gå framover. Derfor er det uhyre viktig at Kvinnefronten er så demokratisk som mulig.

Du går imot at fronten skal være sosialistisk, men er full frigjøring av kvinnene mulig under kapitalismen?

— Nei, sosialismen er en forutsetning for full frigjøring. Bare gjennom

full deltakelse i produksjonen, kan kvinnene bli frigjort. Bare det sosialistiske samfunnet har evnen og viljen til å legge arbeidslivet skikkelig til rette for oss kvinner, slik at det å føde barn ikke hindrer oss i å delta i arbeidslivet. I Kina er det nok spebarnsstuer og barnehager, som er tilknyttet arbeidsplassene. Til barna er 1 1/2 år, får mødrene en halvtimes pause tre ganger daglig for å gi mat, hvorav en time med full lønn. Arbeidet med barneoppdragelse blir verdsatt som det det er, nemlig et yrke som krever utdannelse og gir full lønn på linje med alle andre yrker.

Fordi det materielle grunnlaget for kvinneundertrykkinga er borte, er forutsetningen til stede for at kvinnene kan føre en seierrik kamp mot den kvinnefiendtlige ideologien. Monopolkapitalens enorme sløsing med arbeidskraft, blir avløst av et samfunn der både mennenes og kvinnenes arbeidskraft er nødvendig i oppbygginga av sosialismen. Jeg har lyst til å trekke fram et sitat fra Enver Hoxhas tale i 1967 om de albanske kvinnene:

»Under vår nasjonale frigjøringskrig var dette bidraget og denne deltakelsen til de albanske kvinnene, side om side med ektemenn, brødre og sønner og døtre, massiv, mektig og påtakelig, på landsbygda og i byene. Kvinnenes styrke, verdi, visdom og patriotisme brøt fram med en mektig kraft etter frigjøringa, og den har fortsatt å strømme som en mektig elv.»

Bli med på sommerleir!

Hva gjør en revolusjonær student i sommerferien? Kombinerer politikk og ferie i en uke. Drar sammen med

revolusjonære og progressive studenter fra hele landet på NKS' sommerleirer og diskuterer kampen mot statens utdanningspolitikk, ut fra kampens betydning for et sosialistisk Norge og de kortsiktige oppgavene vi må stille oss. I løpet av våren har Bratteli og Co. lagt fram planer og meldinger som raskt får harde konsekvenser for hele det arbeidende folket og også for oss i høyere utdanning. Erfaringer har vist at kamp er det eneste som nytter mot disse framstøtene. For å føre denne kampen trenger vi å diskutere politikken vår, taktikken vi vil bruke, aksjonsformer osv. Hva betyr det f.eks. om vi skal følge enkelte SV'eres oppskrift og sette fagkritikk i sentrum? Og hva betyr det i praksis om vi skulle følge »venstre»-opportunistene som høylydt erklærer at bare innbitte sosialister kan slåss?

Kort sagt må vi diskutere kommunistisk politikk og ruste oss til å bekjempe andre linjer som i praksis svekker vår kampevne. Det er en god grunn til å dra på leir.

Fra en av ml-bevegelsens utallige sommerleire de siste åra. Slåttonnsdugnad mellom de politiske diskusjonene.

KVINNEKAMP OG REVOLUSJONEN

Den andre er at vi skal diskutere hva kvinnekamp betyr for revolusjonen i Norge, hva ulike typer feminisme-ideologi stiller i stedet for en kommunistisk strategi, og ikke minst hva som er revolusjonær kvinnekamp i dag.

I disse ulve-/oljetider

100 000 må skifte jobb

Som dei fremste politiske representantane for monopolkapitalen har DNA-regjeringa lagt opp ein politikk for oljeutvinning i Nordsjøen som vil få svære konsekvensar for heile samfunnet i åra framover.

Borgarpressa og særskildt AP-pressa er fyllt av stoff om »kva Olja vil ha å seie».

Dei byr fram alt frå »Vi kjem til å bli oljesjeikar alle i hop» til »No kan alle nordmenn få seg feriehus på Mallorca». Det heile dannar eit røykteppe av forklåringar som strir mot kvarandre, lagt fram i pressa og media for vanlege folk. Vi trur ikkje dette er tilfeldig.

Dersom ein går fråsegnene og meldingane frå regjeringa Bratteli nærare etter i saumane vil ein oppdage kvifor all tåketalen trengst.

ANALYSEN TIL KOMMUNISTANE

Kommunistane sin analyse av oljepolitikken til staten (DNA) viser at denne politikken vil gje fleirtalet av folket forverra kår. Politikken tener eit mål: profitt for monopolkapitalen. (sjå elles Klassekampen nr.9 og 10 1974). Kort kan ein oppsummere dei viktigaste følgjene slik:

1. Planane byggjer på ei utvinningstakt som vil bety rovdrift på oljeresursane i Nordsjøen.
2. Den raske omlegginga til olje-økonomi gjer det »nautsynleg» for

staten å tvinge meir enn 100 000 arbeidstakarar til å skifte jobb. »Konkurrans-utsett» industri som næring- og nytelsesindustri, klesvare-, tekstilindustri vert raserte. Dette er typiske utkant-industriar med mange kvinner mellom dei tilsette. Rasinga av fiske og jordbruk skal auke i fart.

3. Gjennom konsesjonspolitikken har USA-imperialismen via m.a. ESSO Philips styrkt grepet sitt om norsk økonomi. Denne prosessen vil halde fram.

4. Norsk imperialisme vert kraftig styrka. Bratteli legg opp til kapital-eksport og investeringar i utlandet i stor stil.

Denne folkefiendtlige politikken vil prege alle delar av samfunnslivet – også utdanninga.

Hva må gjøres tek sikte på å ta for seg olje-spørsmålet breiare og meir

allsidig i eit seinare nummer. i første omgang har vi tenkt å ta for oss nokre kort- og langsiktige følgjer for utdanninga.

Ei rekke proposisjonar, meldingar og utgreiningar er i farvatnet.

Bratteli-regjeringa lagar dokument i rask rekkefølgje. Hittil har vi fått St.meld. nr.25 (Oljemeldinga),

St.tingsprop.79 (Om levering av våtgass), St.meld. 30 (Om Statoils rolle). Andre meldingar som er i kjømda er om *forsking, høgre utdanning* framand arbeidskraft, nye skattelovar for oljeselskapa osv.

Alle desse meldingane vil sjølvsagt ta utgangspunkt i den generelle oljepolitikken

Staten og monopolkapitalen har akutt trong til kapital!

Det vert lagt opp til samla investering på 80 milliardar i perioden 1974-80. Etter opplegget til DNA skal Statoil stå for om lag 14 milliardar. Problemet er: Kvar skal dei ta pengane frå? Ein del får dei låne på verdsmarknaden, men samtidig vil stat og monopol-kapital freiste å velte bøkene over på vanlege folk, slik dei plar gjere.

Denne tendens kjem klart fram i lønnsoppgjret denne våren. Meir enn nokon gong snakkar Aspengren om »ansvarlege» krav og han kjem med ville trugsmål mot arbeidarar som vil streike for eit skikkeleg oppgjør. Samtidig gjer regjeringa sitt for å kome med i lønnsoppgjret (Skånlandsutvalet).

Statsbudsjettet viste kraftig nedskjæring på alle postar som ikkje gir kortsiktig profitt, som helse- og sosialvesen, kultur, utdanning osv. Einaste unntaket var militærbudsjettet!

Olje og utdanning:

OLJETEKNOLOGIEN i høysetet!

På kort sikt – nedskjæring og rasjonalisering

Nedskjæringane på utdanningspostane har ved sida av minimale budsjett gitt seg utslag i kraftige sparetiltak ved universiteta i Oslo og Bergen. Bratteli og Gjerde grunnjev det med »pressproblem» i den offentlige økonomien. Ein pen måte å seie det på! Alt i dag får studentar og tilsette ved universiteta og dei høgre skulane merke dette. Stillingar veit skore bort og arbeidet aukar for dei som sit att. I Oslo skal til dømes garderobe-damene rasjonaliserast vekk.

Samstundes har staten sett i gang ei omfattande strukturrasjonalisering av utdanning for å utdanne arbeidskrafta med mindre kostnader. Lærarskular, sosialskular og tekniske skular skal etter planane smelast i hop til eit gjennomrasjonalisert og standardisert distriktshøgskulesystem. Alt i dag vil staten leggje ned sosialskulen på Bygdøy i Oslo.

På lenger sikt – utdanning tilpassa oljeøkonomien

I åra frametter kan ein vente seg at all høgre utdanning vil bli omforma med tanke på monopolkapitalen sin

trong til faglært arbeidskraft i oljeøkonomien. Dette vil føre til at visse typar utdanning og forskning vert fremja og utvikla sterkt, medan andre vert nedlagt eller haldne tilbake. Alt budsjettet for 1974, som allment skar ned på utdanningsløyvingane, gav rikelege løyvingar til det nyoppretta marinbiologiske instituttet i Bergen.

Forskning i teneste hjå monopolkapitalen

På s.10 i Oljemeldinga står det om forskning: »Det å ta opp nye oppgaver (marinbiologi, oljeteknologi, osv.) vil

Forts. neste side

olje og utdanning - - - -

måtte gå ut over den virksomheten som på forhånd er i gang på andre områder.» Det vert ikkje mykje plass til forskning i folket si teneste på ønskelista til DNA her.

**Staten trenger borgerlige samfunns-
teknikere**

Samstundes uttrykkjer Oljemeldinga trong for fleire samfunnsforskarar, men det er samfunnsforskarar av eit heilt spesielt slag! Ein »blå» tråd gjennom heile meldinga er omgrepet »omstillingsproblem». Det vert sagt rett ut (s.8) at ein lyt tvinge om lag 100 000 arbeidstakarar til å skifte arbeid. Dette kan kome til å skape »omstillingsproblem»(!) får vi eit vink om. Her kjem samfunnsforskarane inn. Deira jobb vert kort og godt å gjere heile prosessen så oljeglatt som råd.

»Profitable» fag kjem høgare på lista.

Bratteli vil lage og byggje ut utdanning for såkalla »offshore» personell og »oljeteknisk personell» ved yrkesskular, verkstadskular, ingeniørskular osv. (s.76). Vidare skal Dykkarutdanning og aspirantopplæring til

boreplattformar osv. skaffast. På universitetet skal ein byggje ut fagområde som geologi, geofysikk, petroleumsteknologi, prosesssteknologi og marinteknologi. Sosialøkonomi og jus kan vi og trenge, ifølgje Bratteli!

Styringsorgan for samfunnsforskning.

Vidare heiter det: »De omstillinger som følger med petroleumsindustrien og kravene om sterkere samfunnsmessig styring øker behovet for et slikt apparat. Regjeringa vil derfor foreslå å opprette et forskingsråd for samfunnsplanlegging.»

Vekk med all sjølvstendig forskning

Det er klårt at dette rådet vil undergrave den forskingsmessige fridomen til universitetet enda meir. I tråd med tidlegare innstillingar frå Kyrke- og undervisningsdepartementet vil ikkje universitetet få »sekkeløyvingar» frå staten til forskning lenger. Dei skal pent ta på seg slike oppdrag som stat og kapitalkrefter til alle tider er interessert i. Som Gjerde seier: »Universitetet vil måtte konkurrere på lik linje med andre institusjoner på det åpne forskningsmarkedet.»

Kva skjer med »ikkje-profitable» fag?

Mellom dei faga DNA vil styrkje står ikkje Historisk-filosofiske eller humanistiske fag nemnd med eit ord. Dette er ikkje tilfeldig. Historikarar med t.d. norsk arbeidarrørsle som spesialfelt gjev inga profitt for oljeindustrien. Norsk-lærarar står truleg heller ikkje høgt i kurs. Vi har grunn til å tru at desse faga går ei framtid med magre løyvingar i møte. Ein kan visseleg og vente seg ei omforming av fagkretsane på lærarskulane, samt allmenn »økonomisk nedprioritering» av dette skuleslaget. Kort oppsummert: Utdanninga skal svare til eitt krav, liksom andre delar av samfunnet. Og det er monopolkapitalen og deira umettande trong til profitt.

Dette er ei utvikling som vil ramme alle som søker utdanning på ulike vis. Den største oppgåva for ei progressiv studentrørsle i åra som kjem vert å slå attende dette kjempeåttaket. Samstundes vert alle lag av folket – bønder, fiskarar og arbeidarar ramma av den same reaksjonære politikken.

Kommunistane ser det som si oppgåve å reise studentane til kamp mot desse åtaka, og å sameine studentane sin kamp med kampen til heile det norske folket, – mot politikken til staten og monopolkapitalen.

nei til norsk

IMPERIALISME!

Oljeinntektene – eit springbrett for norsk imperialism!

Dei siste åra har ført med seg ei gradvis styrking av den imperialistiske karakteren til norsk monopolkapital. I dag får dei høgre profitt ved å investere og marknadsføre i utlandet enn i Noreg. Det vart grunnlaget for monopolkapitalen sin freistnad på å selje Noreg inn i EEC. Det er og grunnlaget for at Jørgen S.Lien slo seg ned i Nord-Irland, Borregaard i Brasil, A/S Guru i Indonesia og Jotun i Etiopia.

Olja – eit kvalitativt sprang

I denne utviklinga står oljeinntektene for eit kvalitativt sprang. Politikken til regjeringa Bratteli er vorten opent imperialistisk. Statoil skal drive oljeutvinning andre stader enn i Nordsjøen. Alt i dag er norske selskap »engasjert» i oljeleting utanfor Bahama-øyane.

Ein vidare innsats langs den latinamerikanske kysten er i emning. Når inntektane tek til å rulle ventar en seg ei årleg utanlandsinvestering på 6 milliardar! Dette er halvparten av det ein ventar seg i samla inntekt.

Kva skal pengane brukast til?

Bratteli og Co. seier sjølv korleis dei i hovudsak vil nytte pengane: (s.48 i Oljemeldinga) »– inntektene brukes i utlandet – til real- og finansinvesteringer...» Deretter følgjer investeringar på kontinentalsokkelen og til slutt investeringar innanlands og »øking av privat eller felles forbruk».

Over fra side 16

sommerleir....

Hva er de viktigste kampopp-gavene på de høyere læresteder, hvordan kan vi trekke mange jenter med i arbeidet. Og hvordan bekjemper vi undertrykkningen der den kommer til syne, også i ml-bevegelsen, på kollokviet osv.

Dette er ikke et opplegg bare for jenter. Det er viktig at *alle* diskuterer kvinnefrigjøring så de kan bli ledende ut fra sine forutsetninger.

Dette er to av de viktigste sakene som skal diskuteres. For tiden diskuteres dette opplegget blant medlemmene i NKS og opplegget blir klart etter hvert. Sikkert er det i alle fall at vi som før arrangerer en del frivillige seminarer om ulike emner. Folk med spesielle interesser kan dessuten lage egne opplegg på leiren sjøl.

KAMERATSKAP OG FERIE

En tredje grunn til å dra på leiren, er at vi i løpet av ei uke sveises sammen i et kameratskap som er viktig i seg sjøl og for å kunne gå i spissen for kampen i høstsemestret. Leiren er ordna med faste grupper som er mye sammen i fritida, bader, driver idrett, lager sketsjer og andre kulturelle innslag, diskuterer saker de har særlig lyst på

osv. Gruppene er delt i brigader, som har fellesopplegg på kveldene og felles diskusjoner i plenum. Og hele leiren samles til felles innledninger og plenumsdiskusjoner, fest og masseidrett. På

en sommerleir treffer du folk fra skoler og læresteder du ikke har omgang med til daglig, diskuterer erfaringer og utvikler et solid felleskap mellom ulike grupper. Sommerleirene har hatt stor betydning gjennom årene både for kameratskapet i den revolusjonære studentbevegelsen og for enheten i denne bevegelsen.

Derfor, du som lurar på om du skal bli med, – meld deg på. En sommerleir skaper virkelig entusiasme i det revolusjonære arbeidet. Og den revolusjonære bevegelsen i Norge trenger deg i diskusjonene og vil hjelpe deg til å bli kjent med den revolusjonære bevegelsens politikk.

Jeg ønsker meg informasjon om sommerleirene.

Jeg melder meg på følgende leir:

Tromsø v/Årendal 11.-18. august. (Søtlandet)

Hærdla (Vestlandet) 4.-11. august.

Trøndelag 11.-18. aug.

Nord-Norge 4.-11. aug.

Navn _____

adresse _____

stippen sendes til:
NKS SOMMERLEIRE
 c/o Rødt Ungdom
 Boks 610. Sentrum
 Oslo 1.

IMPERIALISME...

Som ein ser: først imperialistiske omsyn, og til sist kan hende nokre smular til vanlege folk. I tillegg kjem det ei rekke argument som skal gjere utanlands-investeringa enda meir velsigna: Mellom anna (s.14 i meldinga) dette: »Av hensyn til likevekten i norsk økonomi er det ikke tilrådelig at de offentlige inntekter av oljevirksomheten fullt ut nyttes til innenlands forbruk og investering...»

Hvis ein skjer gjennom dei departementale frasene står det fast at Bratteli og Co. har teke mål av seg sjølv til å verte imperialistar m.a. gjennom Statoil.

Oljemeldinga reisar og spørsmålet om skatteletting for norske bedrifter som investerar i utlandet (s.11). Alt skal leggast til rette for ei imperialistisk utvikling!

Til sist ein liten smakebit om linene for »norsk uhjelp» i framtida (oljemeldinga s.14). Der heiter det om u-landa: »Vi bør hjelpe dem til å utvikle sitt eget næringsliv bl.a. gjennom vår kapitaleksport og andre tiltak.»

Lenin stilte opp m.a. tre kjenneteikn for imperialismen:

1. Konsentrering av produksjon og kapital som har nådd eit så høgt stadium i utviklinga at ho har skapt monopol som spelar ei avgjerande rolle i det økonomiske livet.
2. Sammansmelting av bank- og industrikapital, samt oppkomst av eit finansoligarki grunnlagt på finanskapitalen.
3. Kapitaleksport, i motsetnad til vareeksport, vert meir viktig.

Alle desse kjenneteikna er i full mun til stades i norsk økonomi i dag. I tillegg kjem den norske staten sjølv inn i bildet som aktiv imperialist. I spissen her står norske høgresosialdemokratar som Bratteli, Kleppe, J.Chr. Hauge & Co. Desse folka tek mål av seg til å bli nye utgåver av Rockefeller, rett nok i lommeformat, men likevel med dei same grunnleggjande interessane. Dersom det framleis er progressive som dreg i tvil klassekarakteren til DNA/LO-leiinga bør dette overtyde dei. Desse folka tener monopolkapitalen og er sjølv del av han.

Brita Helleland

Over fra side 13

Noregs mål ungdom-

ved lag. Det er folk med denne haldninga som kontrollerer det meste av massemedia.

Ivar Aasen og målfolket elles ville at almugen skulle snakke sitt eige mål i alle situasjonar utan å skamme seg over å vere simple folk. Dei ville og at vanlege folk skulle ha eit skriftmål som låg nær talemålet og bygde på det. Sidan den gongen har nynorsk og bokmål nærma seg mykje til kvarandre. Men det er framleis slik at norske målføre ligg nærare nynorsk enn bokmål i formverk og seiemåte. Det er maktforholda i samfunnet som bestemmer nynorsk og dialektane si stilling. Og her speller dei høgre lærestadene ei viktig rolle.

– Korleis det?

– Desse stadene har to hovudoppgåver. Dei sankar kunnskap gjennom forskning, og spreiar han gjennom publikasjonar, og gjennom å lære opp studentane. Svært mykje av kunnskapen kjem på framade språk, ein god slump på eit tungt, vanskeleg bokmål, stappa med faguttrykk. Svært lite kjem på nynorsk. Studentane skal ta til seg alt dette, men ingen lærer dei å snakke eller skrive om faglege emne på ein direkte og folkeleg måte. Fagspråket – kunnskapsspråket – vert ståande heilt skildt fra dialekta til kvar student. Og det ein ikkje kan seie einfeltdt, det kan ein heller ikkje tenke eller skrive slik.

– Kva kan gjerast med dette?

– Det viktigaste er at folk vert klar over problemet, og over at det går an å gjere noko med det. Det går an å halde på dialekta dersom vi samlar oss om å stå mot det sosiale presset. Det går an å krevja læremiddel og forelesingar på eit folkeleg språk. Vi må krevja ein styrking av norsk-opplæringa på alle plan. Det er heilt nødvendig.

Og vi kan og må samle oss mot språkleg undertrykking, anten det gjeld fleip mot Totenmål eller skort på nynorske eksamenstekster.

GYMNASLOVA:

et angrep på alle som skal bli lærere!

Høyere utdanningsinstitusjoner, kanskje i særlig grad Universitetene, har brukt for liten tid til å drøfte det som foregår i skolen. Og det på tross av at mange av oss i lærerskoler og på universitet skal ut i ungdomsskole og gymnas og ta jobb. Hva slags skole er det vi kommer ut i? Hvem av oss blir foretrukket til de ulike jobbene?

Staten har sine faste planer med utdanningsverket. Utdanning er en nødvendig kostnad for næringslivet, men den må gjøres så billig som mulig. For tida ser det ut som om en vil satse mindre pr. elev og student enn på lang tid. Dette henger sammen med at sjøl om det er lavkonjunktur i våre lommebøker, er det høykonjunktur i næringslivet. Når investeringene når nye topper, har monopolene lite å avse av avgifter og skatter til staten. Sjøl innenfor sosialdemokratiets egne rekker, har det hevet seg røster i protest, eller betenkning, over investeringsgaloppen i oljesektoren. Det blir snakket om rovdrift på ressurser, at utvinningstakten neppe er et svar på folks reelle behov i Norge. Likevel blir det ikke satt i verk tiltak for å stoppe galoppen. Nei, staten utfører effektivt sin tjenerrolle og presser byrdene over på oss, på sjuke, på folk i helse- og sosialsektoren.

— Hva har så dette med gymnaslova å gjøre?

Odelstingsprop. nr. 18 legges nett opp i tråd med sparepolitikken til regjeringa. Det har også vært en utvikling i departementets planlegging, blant annet har de siste forslaga hatt lavere rammetimetall. I lovforslaget blir det understreket at lærertimene er en svært dyr ressurs i skolen. En må søke å begrense all «unødig» bruk av denne ressursen. Færre læretimer er en måte å gjøre dette på, større klasser er en annen. Det legges opp til begge. »Mer fleksible undervisningsformer», heter det. Noe lærdom skal tilegnes i forelesninger, noe i grupper. Lova skal gjennomføres med en budsjetttramme som ligger 13% under det minimum myndighetene sjøl har fastsatt for gjennomføringa. Dette gir en ide om hvor mye gruppeundervisning det kan bli med lærerveiledning!

Men tilpassinga til monopolenes behov avspeiles ikke bare i den generelle sparinga som preger denne og andre lovforslag i utdanningsverket. Et prinsipp som preger forslaget er »å lære for å lære». Økt allmennutdanning er en forutsetning for tilegnelse av nytt lærestoff seinere i livet. Folk må forberede seg på å bytte jobb, være i stadig omskolering i takt med de raske og store endringene i »arbeids- og samfunnsliv», som det heter. Da er det

Fra demonstrasjonen i Oslo mot 30-timers uka.

kanhende mer lønnsomt å gi elevene litt kunnskaper om alt slik at de kan brukes til så mangt seinere i livet, enn det er å gi dem en skikkelig yrkesutdanning. Her er det de store monopolene som dirigerer. De har høyere rasjonaliseringsgrad og trenger folk som stadig må kunne omstille seg, mens mindre bedrifter fremdeles i stor grad trenger folk med yrkesutdanning.

Gymnaslova legger altså opp til at den tradisjonelle yrkesutdanninga skal vekk. Og dette er i hvert fall ikke et krav som kommer fra elevene, foreldrene eller lærerne.

HVA HAR VI Å SE FRAM TIL, VI SOM SKAL BLI LÆRERE?

a) En uholdbar undervisnings-situasjon. Færre timer i uka for elevene betyr flere klasser for hver lærer, gjerne mer rettelarbeid og dårligere kontakt med de enkelte elevene. Denne kontakten vil også bli svekka av at en oppløser den tradisjonelle klasseordninga. — Enkelte fag vil også lide under at en kutter ned på timetallet. Dette gjelder spesielt norsken, som i det nye gymnaset skal få 4 timer i uka på alle trinn. Dette er langt mindre enn nå. Det at lova legger opp til økt bruk av tekniske hjelpemidler og stadige omskoleringskurs i tråd med utviklinga på dette feltet, vil heller ikke bidra til å gjøre situasjonen hyggeligere. Samtidig vil vi få mindre innflytelse over undervisningsmetodene og - midlene vi skal bruke. Det legges opp til økt sentraldirigering, sentralt læremiddelinstutt og prøvebyrå. Morgendagens lærer kan bli en figur som trykker på knapper med instruksjonsboka i handa!

b) Et arbeidsmarked som ikke avspeiler det virkelige behovet for lærere. Rasjonalisering i skolen vil bety at antall lærerstillinger stiger klart mindre enn elevtallet. Begrepet »akademisk arbeidsløshet» kan bli lansert i stor målestokk, og brukes som et argument for å skjære ytterligere ned på bevilgningene til universitetene og høyskolene.

POLITISKE ANGREP PÅ SKOLEVESENET!

»Når det gjelder de nye lærebøkene, mener jeg så absolutt at de nevnte skolekonsulenter burde få komme inn i arbeidet, og ikke bare skolefolk som sitter i den tradisjonelle posisjon. Jeg kunne tenke meg at vi fikk den ordning at avsnitt i bøkene om industri går til Norges Industriforbund, om arbeidslivets forhold til LO og NAF, spørsmålet om skipsfart til Norges Rederforbund, for bare å nevne noen.» (Ekspedisjonssjef Johan Moe Bjørge i »Arbeidsgiveren», mai -72). Videre: »Derimot bør direktoratet ha et råd eller styre som er sammensatt av representanter for arbeidsliv og samfunnsliv, forskning og skolesakkyndighet. Et slikt organ vil da også kunne ta stilling til prinsipielle spørsmål i ordningen av skoleverket og i ledelsen av utviklingsarbeidet.»

Det første sitatet prøver å vise hvordan folk fra departementet vil søke å bøte på det at skolen og lærebøkene ikke er »i pakt med tiden». Det andre skisserer oppbygginga av et sentralt undervisningsdirektorat som skal omfatte grunnskolen og den høye skolen.

gymnaslova ...

Begge planene representerer klare angrep på lærernes og elevenes fra før begrensede rettigheter, til å velge undervisningsmidler i tråd med egne behov. Vi må rette skarpt lys på den stadig tettere sammenvevinga av NAF, LO-toppen, Industriforbundet og Staten også på utdanningssektoren. Dette er korporativisering.

Andre politiske konsekvenser er mer indirekte:

– At klasseordningen blir svekket eller faller helt bort, til fordel for auditorieundervisning, gruppeundervisning, og ikke minst »sjøl-instruerende» undervisning. Dette bidrar til å svekke samholdet mellom elevene. En skoleklasse fungerer som en sosial enhet der elevene kjenner hverandre. Derved blir de sikrere, tør å komme mer fram med det de mener enn uten en slik permanent organisering. Dette kan lett bety at elevenes innflytelse over sin egen situasjon totalt sett blir svekket. En annen oppsplittende faktor, er inn-delinga etter kunnskapsnivå.

– Læremidlene fungerer også politisk. Økt bruk av standardiserte prøver som er faktaorienterte og ikke gir rom for vurderinger og refleksjoner vil virke ensrettende på elevenes kunnskapstilegnelse. En leser sjølsagt med tanke på karakterprestasjoner. Det en blir spurt om, er ikke å resonnerer, men å fungere mer som en kunnskapsautomat med rette, ferdigtygde svar.

– Lærerens faglige nivå spiller også en politisk rolle. En lærer som har

fordypet seg i faget og i fagdebatten, stiller sterkere når det gjelder å stille motsatte syn, få elevene til å tenke sjøl. Dette er en egenskap det tar tid å tilegne seg. I planene for høgre utdanning tas det ikke hensyn til dette.

Mange av de tiltakene departementet vil sette i verk gjennom den nye gymnasloven tyder på at de ser med bekymring på »den uro som preger mange av våre utdanningsinstitusjoner», og at de ønsker å dempe denne uroen. De tiltaka som er nevnt, vil lett kunne ha en slik effekt: Skape mindre samhold mellom elevene, mer mekanisk fordøyelse av stoffet, og mindre kontakt mellom elev og lærer.

DET GJELDER VÅR FRAMTID, STYRK INTERESSEKAMPEN!

Hvorfor skrive så mye om gymnaslova i ei avis for studenter i høyere utdanning? – For det første fordi det angår en god del av oss direkte, i og med at vi har vårt framtidige arbeid i skolen.

For det andre fordi lova er en del av en sammenheng, statens utdanningspolitikk er ikke en haug med bruddstykker, men en elev-, student- og lærerfiendtlig politikk som vil spare mest mulig, gjøre arbeidssituasjonen vanskeligere for oss og senke kvaliteten i utdanninga. For at vi skal kunne hindre at lova går igjennom, i Stortinget såvel som i praksis seinere, trenger yrkesskoleelevene og gymnasiastene støtte i den kampen de fører.

Det vil være en styrke for interessekampen på Universitetene om vi engasjerte oss i denne kampen. På »skolefagene» bør det kunne dannes grupper som diskuterer skoleplanene, innholdet i fagundervisningen på ulike klassetrinn. Disse gruppene kan samtidig være aktive i å mobilisere studenter til aksjoner som støtter opp om den kampen gymnasiastene og yrkesskoleelevene fører.

NEI TIL STATLIG DIKTAT OVER UTDANNINGSVERKET!

KAMP MOT DEN NYE GYMNASLOVA!

ENHET MELLOM DE UTDANNINGSSØKENDE MOT STATENS ANGREP

Kamerat i Bergen

Vi oppfordrer folk til å diskutere gymnaslovas betydning for interessekampen på de høyere lærestedene. Våre spalter er åpne for innlegg i den videre diskusjonen.

Red.

Over fra side 9

kjernegrunnfag

utarbeidet her i Oslo. Når det gjelder distriktshøyskolene prøver de å få godkjent individuelle opplegg som norsk grunnfag. De kan ha ønsket om å gjøre faget mer distriktspreget, eller det kan gå på nye opplegg der pensum og undervisningsmetoder. Et kjernegrunnfag vil slå beina vekk under slike lokale krav.

Hva vil et kjernegrunnfag si for den enkelte student?

En grunnfagsstudent vil defineres som en som leser visse bøker, og til eksamen vil det bli lagt vekt på hvor god en er til å huske disse bøkene. Kjernegrunnfaget krever samme slags sentralisering som f.eks. for gymnaset: felles pensum over hele landet, sentralisert oppgavegiving og retting. Faglig kvalitet, modning og sjølstendighet i studiet vil være helt underordna. En annen ting er konsekvensene dette vil ha for forskningen.

Studenter som læres opp til bare å skulle huske blir ikke særlig bra forskere.

Det er også klart at hvis nivået for lærerutdanningen senkes, blir skolen dårligere for elevene.

I en sak som denne kan en regne med at det vil bli forsøkt å sette distriktshøyskolestudentene opp mot de på universitetene. Hvordan vil dere unngå dette?

I dag har distriktshøyskolene et dårligere studietilbud i norsk enn universitetene. Vi går inn for at nivået skal høynes på distriktshøyskolene, ikke senkes på universitetene for at DH'ene skal få grunnfagskompetanse. Dette kravet bør kunne ene oss.

Hvordan vil dere kjempe mot kjernegrunnfaget?

Ved å kontakte distriktshøyskolene. Det har vært noen studenter fra Volda DH her i Oslo. De var med på et møte for norskstudentene der vi diskuterte saken.

Har dere noe alternativ til kjernegrunnfaget?

Nei, vi vil først se på forslaget til nytt grunnfag som det arbeides med her i Oslo – uten at vi dermed mener at det skal være retningsgivende for hele landet. Det er også en komite ved DH'en i Kristiansand som arbeider med et forslag til samordningsløsning. Den jobber ut fra mye bedre prinsipper enn de kjernegrunnfaget bygger på. Resultatet denne komiteen kommer med må også vurderes. Jeg mener at problemene med samordning må diskuteres blant studenter og lærere ved DH'ene og universitetene for at løsningen skal bli best mulig.

En ting skal vi være klar over: Hvis kjernegrunnfaget går igjennom for norsk, er det ikke umulig at det blir forsøkt gjennomført for andre skolefag også.

Materialisten

Hva er Materialisten? Materialisten er et tidsskrift for marxistisk teori og debatt om teoretiske spørsmål. Utgitt av AKP(m-l) ved Universitetet i Oslo.

Det første nummeret av Materialisten kom for snart 8 måneder siden. Etter hvert er det nokså mange som har spurt: Hvor blir det egentlig av neste nummer av Materialisten? At det har droyet så lenge har mange årsaker. Det har vært spørsmål av organisatorisk og redaksjonell art som måtte klargjøres. Videre bladets karakter, hva det skulle inneholde, hvem det skulle henvende seg til osv.

Det første nummeret av Materialisten led av mange åpenbare mangler – særlig i formen. Likevel var etterspørselen etter dette heftet, langt større enn ventet. Det synes å være et klart behov til stede for et organ som kan ta opp og søke og utvikle den teoretiske debatten, blant annet på områder som er politisk viktige, men hvor debatten av forskjellige grunner delvis har stagnert, eller på områder hvor debatten ennå ikke er kommet i gang.

MATERIALISTENS SKRIFTSERIE

Sammen med Materialisten kommer vi til å utgi det som vi har kalt Materialistens Skriftserie. De ordinære nummer vil vi utgi regelmessig, mens

Skriftserien vil bli utgitt på særlige foranledninger, særlig aktuelle og brennende spørsmål, kampsaker som krever en rask og omfattende diskusjon. To slike hefter, ble utgitt i slutten av mars. Det ene er i sin helhet viet et kritisk oppgjør med KAG (Kommunistisk Arbeidsgruppe), Det andre tar for seg KUL (Kommunistisk Universitetslag) Det er begge grupper som hevder å stå på marxismens grunn, men som i teorien ikke har kommet utover en dogmatisk og verdensfjern tillempling av marxismen og som derfor også har landet på en venstreopportunistisk plattform i stort sett alle politiske spørsmål.

Teorien blir meningsløs hvis den ikke knyttes sammen med revolusjonær praksis, liksom praksis famler i mørket om dens vei ikke blir opplyst... Stalin

I de ordinære nummer av Materialisten vil vi blant annet ta opp følgende saker i tida framover:

Om den teoretiske og praktiske kampen på universitetene. Om marxistisk vitenskapsteori og forskning. Her kan bl.a. gjøres oppmerksom på en artikkel »Kommunistene og forskningen» i nesten nummer, en artikkel som ut fra parolen »Forskning for folket» har markert en klar front mot den såkalte »ideologikritiske» tradisjonen på universitetene. Det er en artikkel vi tror kan danne utgangs-

punkt for en skarp debatt framover.

Av liknende saker vil vi også ta opp »positivismen» og »positivisme-debatten» til nærmere granskning. Spørsmålet om naturdialektikken kommer sjølsagt til å stå sentralt. Videre vil vi ta opp forskjellige sider av den moderne Sovjet-revisjonismen. Bl.a. den revisjonistiske teorien om kapitalismens utvikling og overgang til sosialismen. Dette var bare noen av de sakene vi har tenkt å ta for oss. Det sier seg sjøl at ingen av disse tingene kommer til å bli tatt opp og diskutert »for sin egen skyld». Vi vil ta opp disse spørsmålene fordi og når den allmenne teoretiske kampen krever det, og fordi vi mener at bare en stadig utvikling av den teoretiske kampen kan bidra til forståelsen av mange ting på det politiske område – f.eks. av hvordan SV kan utvikle seg. Bare en livlig teoretisk debatt vil bevare marxismen-

leninismen som den ledende kraft også på det teoretiske området.

Vi oppfordrer derfor alle som er interessert i å være med og forme denne debatten: Kjøp bladet (du vil også kunne abonnere på det). Delta i diskusjonen! Har du noe liggende i skuffen som du tror kan være av interesse, så send det inn. Bare ved aktiv medvirkning av den store krets av revolusjonære intellektuelle, og andre interesserte, kan vi gjøre Materialisten til det tidsskriftet vi håper.

Fortsette i mesterens utgatte sko?

Hva er KFML(r) og KUL?

KFML(r) er ei gruppe som brøt ut av KFML i 1970. KFML er nå blitt til Sveriges Kommunistiske Parti – SKP, AKP(m-l)s svenske søsterparti. KFML(r) er KAFs (Hovdens gruppe) og KULs (Kommunistisk Universitetslag i Oslo) svenske forbilde. KUL har i en rekke politiske saker stått på tilsvarende linjer som KFML(r).

Politikken KFML(r) har stått på

De har opphøyd seg sjøl til »super-revolusjonære» kommunister, og dette har vist seg på flere måter:

– Småborgerskapet var en »reaksjonær» klasse som ønsket seg tilbake til den førkapitalistiske perioden. Småbøndenes kamp mot avfolkning var også reaksjonær. De hevdet at hovedmotsigelsen gikk mellom arbeiderklassen og borgerskapet, og avviste enhver form for revolusjonær allianse mellom arbeiderklassen og de arbeidende deler av småborgerskapet

– De splittet Svensk-kinesiska föreningen ved å kreve at den skulle stille seg på den »proletære internasjonalsismens grunn». Vietnamorganisasjonene ble splittet da de krevde at de skulle støtte kommunistene i Riksdagsvalget, og de opp-

rettet sin egen »sosialistiske» Vietnamorganisasjon. De tok avstand fra parolen om »fri streikerett» fordi den ga illusjoner om hva som er mulig under kapitalismen. De avviste også valgkampparolene »Bort med moms» og »Anerkjenn PRR».

Materiale om den trotskistiske Baudeklikken

er et hefte marxist-leninistene i Norge ga ut om KFML(r) i 1971. Her tok ml-bevegelsen klart avstand fra KFML(r), og sammenfattet feilene deres i følgende punkter:

– En avvising av taktikken og uviljen mot å fremme taktiske krav og paroler som kan gjøre det lettere å vinne massene for den revolusjonære linje. Dette er en linje som strider mot marxismen-leninismen og nærmer seg trotskistiske synspunkter og taktikk.

– En avvissende holdning til proletariatets forbundsfeller som småborgerskapet i de kapitalistiske landa.

– En gjennomgripende subjektivisme som gjorde at KFML(r) ikke var i stand til å gjøre riktige vurderinger av klassekreftene og deres stilling.

Konklusjonen var at KFML(r) var gjennomsyra av »venstre»-opportunisme og sekterisme, og at synspunktene deres ville føre rett i trotskismen.

Utviklinga har vist at vi vurderte organisasjonen og politikken deres riktig.

Oppgjør i KFML(r)

I det siste har flere lag gått over til trotskistiske organisasjoner, og sentralkomiteen har funnet det nødvendig å avgrense seg mot trotskismen. Dette skjedde på et sentralkomitemøte 15-17 februar der det tas oppgjør med de politiske linjene KFML(r) har stått på. To medlemmer av sentralkomiteen er også ekskludert.

Sjølkritikken tar avstand fra den sekteriske linja de har ført, som udialektisk og venstreopportunistisk. Politikken har kommet fra en »halvtrotskistisk innstilling til klassikerne». »I trotskistisk ånd har klassikerne blitt

1961: PASIFISME – 1969: VÆPNA REVOLUSJON

forvansket på flere punkter, delvis til og med gjennom sitatforfalskning».

Om ledelsen sier de at »venstre-subjektivisme har tatt overhånd. Venstre- og høyre-opportunisme er to sider av den småborgerlige innflytelsen». Årsaken til denne innflytelsen ligger blant annet i at »forbundet er adskilt og isolert fra arbeidermassene» og at »overvekten av intellektuelle har med tiden blitt stadig større», anført av en kamerat »som i sin oppblåste innbilskhet har trodd seg være en svensk Lenin».

Hva skjer i KFML(r) nå?

KFML(r) har ikke blitt noen marxist-leninistisk organisasjon. De har muligens kvittet seg med de verste trotskistiske utslagene, men er nå splittet i fraksjoner som står mot hverandre fra sentralkomiteen og nedover.

Mer sjølkritikk: om strategi og taktikk

KFML(r) oppsummerer proklamasjonspolitikken sin under navnet plakatpolitikk: »Taktikken har vært trengt til side til fordel for proklamasjoner av de strategiske parolene. Samme tenkesett har preget mye av forbundets praktiske virksomhet og kan på dette området sammenfattes under betegnelsen plakatpolitikk. Plakatpolitikeren tror at arbeiderklassen kan vinnes for sosialismen om man bare fører ut kommunismens allmenne sannheter til arbeiderne tilstrekkelig iverdig».

KFML(r) lagde enormt spetakkel for å få trumfet gjennom »sosialistiske» paroler i alle sammenhenger. I en rekke tilfeller brøt de fronter og

aksjonsenheter og splitta det anti-imperialistiske arbeidet. I 1971 gikk de til og med så langt at de angrep en Vietnamdemonstrasjon med fakler, veltet en barnevogn osv., over 15 ble skadet, og mange av dem måtte be-

handles på sykehus. Nå oppsummerer de at »forbundet har sviktet sin internasjonale plikt overfor de undertrykte folkene». En temmelig vag sjølkritikk når en tenker på hva slags praksis de har å se tilbake på. (Alle sitatene om KFML(r)s sjølkritikk er fra avisa deres Proletären nr.9/74.)

Hva bør KUL lære av KFML(r)?

KUL har overtatt store deler av KFML(r)s politikk. Synet på småborgerskapet er det samme, proklamasjonspolitikken er også et typisk trekk. Nå gjør KULs læremestre offentlig kuvending, vil KUL lære av dette, eller vil de fortsette i mestrenes utgåtte sko?

KUL har mye å lære av KFML(r)s sjølkritikk. Vi har sett deres forsøk på å sabotere fronter og støttarbeid med »venstre»-fraser. Det beste rådet vi kan gi dem er å foreta en tilsvarende sjølkritikk og så legge ned butikken.

UNIVERSITETET I TROMSØ

STUDENTHETS!

**Universitetet i Tromsø
— en kreftsvulst?**

(Overskrift i «Morgenbladet» 24/11 1972.)

**TROMSØ-FOLK LEI
AV UNIVERSITETET**

(Overskrift i bladet «Tromsø»)

Dette er to smakebiter på den borgerlige pressas (inklusive DNA-pressas) omtale av studentene i Norge i de seinere åra. Og de er ikke atypiske. Sjøl om kanskje et fåtall av hetsoverskriftene har vært riktig så v u l g æ r e som disse to, har de fleste vært minst like demagogiske — dvs. løgnaktige og reaksjonære. Eksempel: TROMSØ-FOLK LEI AV UNIVERSITETET. (Hovedoppslag, 1.-side, bladet «Tromsø» 1/12 1973.)

Studenter kan flire av denne hetsen, eller de kan bli skremt, eller rasende — alt sammen forståelige reaksjoner.

Her vil vi spørre: Hvorfor kommer denne hetsen? Hvilket siktemål har den?

Det er lett å se at hetspropaganda er et av herskerklassens våpen mot opposisjon som truer deres makt — eller kanskje bare hindrer deres politikk. Historia er full av eksempler på dette, særlig i tider da klassekampen skjerpes. McCarthy-tidas enorme kommunisthets er et av de best kjente eksemplene.

Noen illustrerende norske eksempler:

— «Arbeiderbladet» skreiv i 1938 på lederplass at kommunistenes virksomhet i fagforeningene — til støtte for det spanske folket i borgerkrigen — «holder på å utvikle seg til en kreftskade».

— «Aftenposten» skreiv i 1972 på lederplass at Folkebevegelsen mot EEC var en «sykdom på samfunnets organisme».

— Og «Morgenbladet» skreiv altså samme år at Universitetet i Tromsø er «en kreftsvulst».

Studentene og de ansatte ved universitetet i Tromsø blir av reaksjonens folk vurdert på like linje med antifascistene i 1938 og Folkebevegelsen mot EEC i 1972. Vi har grunn til å føle oss beæret!

La oss se nærmere på innholdet i Morgenbladets kreftsvulstartikkel. Vi siterer: «Det som gjør svulsten til en kreftsvulst, er at SUF(m-l), i samarbeid med andre venstresosialister . . . dominerer hele universitetsmiljøet». Og: «Vi må gjøre alt vi kan for å prøve og bygge opp et miljø hvor en kan eksistere uten å «kjempe for folkets interesser» . . . Det er derfor å håpe at enkelte av «våre» (de reaksjonæres, forf. anm.) folk vil gjøre en innsats ved å ta fag i Tromsø».

Dette er klar tale! Man skal bekjempe studentene fordi de er progressive og revolusjonære, fordi de kjemper for folkets interesser! Det er ikke lenger borgerskapets sønner og døtre som fyller studieplassene, men i stor grad ungdom fra det arbeidende folket. Derfor har 1970-åras studenter i Norge tatt opp kampen for egne krav — og gitt støtte til andres kamper, f.eks. til streikende arbeidere.

Den norske staten og monopolkapitalen ser «kommunismens spøkelse» på universitetene. Libertas har fått skrekk for de «venstrevridde» i massemedia og skolen — og de kommer jo i stor grad fra universitetene. Dette er bakgrunnen for studenthetsen.

Hetsen mot de norske studentene har utvikla seg i takt med studentenes egen kamp og radikalisering. De store lånekasseaksjonene i 1970 satte fart i

«Vredens Gnag» v/Michael Grundt Spang. Og se på Universitetet i Tromsø igjen: Man kan finne klare «topper» i pressehetsen i forbindelse med saker som:

- ansettelsen av en rekke progressive lærere,
- studentenes og de ansattes innsats i kampen mot EEC,
- målsettingsdebatten, som reiste parolen: Universitetet i folkets og landsdelens tjeneste,
- kampen for studentenes representasjon i universitetets styringsorgan,
- rektorvalget, da studentene stemte mot universitetets «sterke mann», Peter F. Hjort, pga. hans udemokratiske manipulasjoner i forbindelse med studentrepresentasjonen.

Studentene blir altså utsatt for hets i den grad de representerer en trusel mot statens og monopolkapitalens politikk — og særlig i den grad de er revolusjonære.

Men studentene *aleine* er ingen trusel mot makthaverne. Det er det generelle oppsvinget i folkets kamp i de siste åra — hvor studentene har spilt en aktiv rolle — som bærer bud om hardere tider for Willoch og Bratteli. Kampen mot EEC er det hittil klareste eksemplet på dette. Det er en slik brei folkefront, med arbeiderklassen i ledelsen, men med de intellektuelle som en svært viktig del, som kan utgjøre grunnlaget for revolusjonen i Norge. Derfor er det alfa og omega for de reaksjonære å splitte de forskjellige gruppene i folket, å sette dem opp mot hverandre.

Derfor ser vi også at studenthetsen i hovedsak tar sikte på å *isolere* studentene politisk, å *mistenkeliggjøre* dem i andres øyne. De reaksjonære avisene har i årevis bekymret seg for «skattebetalerne» som må bekoste vår «fine og dyre utdanning». Flere sitater fra bladet «Tromsø»: GRASROTA OM UNIVERSITETET: DET VAR IKKE DETTE VI SAMLET INN PENGER TIL (Overskrift 6/10 1973). Og: «Samfunnet har ikke behov for og ikke råd til å utdanne personer vi siden ikke kan sysselsette, men blir nødt til å gi *feite stipendier* (forf.uth.) etter at utdannelsen er avsluttet.» (artikkel 8/10 1973.) Videre klager man over at studietida «kastes bort» på politisk virksomhet: «Jeg har alltid trodd . . . at når unge mennesker søker opp-takelse ved et universitet, så er det for å studere . . . og ikke for å drive politisk virksomhet.» («Tromsø» 8/10 1973.) De man er reddest for, er: «En mindre gruppe politiske ekstremister . . . (som) målbevisst har drevet sitt

Aksel Zachariassen til «Hva må gjøres»:

„VITET HJÅ SCHEFLO, HJARTET HJÅ TRANMÆL”

I AKP(m-l) si politiske beretning står det: »Den revolusjonære bevegelsen har djupe røtter i norsk historie. Men dette blir oftest fortidd av borgerskapets historieskrivere og av dets allierte i arbeiderbevegelsen. Før den nye marxist-leninistiske bevegelsen ble skapt i slutten av 60-åra – har det eksistert tre bevegelser som alle på sin måte var revolusjonære. Det gjelder Thranes arbeiderforeninger i midten av forrige århundre, DNA i en periode og NKP i et par tiår etter stiftelsen i

1923. Disse bevegelsene gikk ikke til grunne som revolusjonære retninger fordi revolusjon og sosialisme var noe fremmed for den norske arbeiderklassen. De gikk under eller forlot den revolusjonære veien først og fremst på grunn av sine egne, indre svakheter.»

Vi i den norske ML-rørsla meiner å lære mykje av å studere desse rørsleane – både ved å sjå på dei bra saker dei sto for og å unngå å gjere dei samme feila som gjorde at desse rørsleane gjekk til grunne.

»Hva må gjøres?» har difor intervjuet Aksel Zachariassen som var formann i DNA sitt ungdomsforbund i åra 1921 – 23 og som elles, har vore knytta til DNA-prensa i meir enn 50 år. Vi trur dette intervjuet klart peikar på både dei bra sidene ved DNA og ungdomsforbundet sin politikk og og speglar av kor svakt DNA var knytta til den mest framstående revolusjonære teorien i samtida si, marxismen. For å vinne fram på vegen mot sosialismen og kommunismen lyt ein bygge på dei røynsleane den internasjonale arbeidar-rørsla har, slik ein finn dei summert opp i den vitskaplege sosialismen. Dette på den eine sida – den andre er at denne teorien må ein sette inn i den norske kvardagen – gjennom praksis.

Dei tankar og vurderingar som kjem fram i intervjuet står fullt og heilt for Zachariassen si eiga rekning. Vi meiner i intervjuet å sjå kimen til den utviklinga som har ført både DNA-leiinga og Zachariassen til ei konsekvent arbeidarfiendleg politisk line på alle områder.

– Kva slag verksemd dreiv Norges Socialdemokratiske Ungdomsforbund med i åra under og like etter den fyrste verdskrigen?

– Eg var formann i ungdomslaget i Skien 1916. For nokre dagar sidan fekk eg tilsendt desse to bøkene her. Dei er skrivne på nett denne tida. Det er dei handskrivne avisene som var ein samlande sak for det indre livet i laget. Vi «tilsette» ein redaktør som åleine eller saman med andre skreiv innlegg som så vart lest opp på lagsmøta. Det var alt frå små vittugspalter til trulovingsnotiser og meir alvorlege debattinnlegg. Eg hugsar ei sak det sto stor strid om. Det var mange som hevda at ein hadde andre og viktigare ting å gjere enn å danse – dans var å tøve bort tida. Andre ville opne for dansen av di han sette forbundet meir på line med ungdommen sin eigen stil.

Av andre ting vi dreiv med kan eg nemne ei særskild aktiv amatørverksemd.

– Kva slag stykker sette dykk opp?
– Eit stykke vi hadde på programmet var «Politisk voldtekt» av Østeråt – det var ein krass satire over borgarlege politikarar. Elles sette vi opp ikkje-politiske stykker. Vi skreiv ikkje noko sjølv – og var soleis nøydde

Fra Oslos østkant i 20-årene

spill, ikke av hensyn til universitetet, men som et ledd i å nå sitt mål for sin ekstremistiske politikk.» Saklig og velbegrunnet, hva? Det er ikke alle som tør uttrykke seg like klart som kreftsvulsten i Morgenbladet: At man er ute etter marxist-leninistene, fordi de kjemper for folkets interesser. Men meningen er den samme.

Spørsmålet om studenthetsen er altså et spørsmål om *klassekamp*, om studentene skal kunne føre sin egen kamp, og gi støtte til arbeiderklassens og andre gruppers kamper.

Om det er et spørsmål om *revolusjon*, om studentene skal kunne slutte seg til den revolusjonære enhetsfronten, som utgjøres av hele det arbeidende folket.

Dette må man ha klart for seg for å forstå alvorret i hets-propagandaen, og ikke slå seg til ro med at den er vulgær og latterlig i *formen*.

Det er avgjørende viktig å reise en kraftig kamp mot hetsen, både innad i studentenes rekker, og utad, blant «vanlige folk».

SLUTTKOMMENTAR

Med dette innlegget har jeg langt fra gitt noen uttømmende behandling av spørsmålet om studenthetsen, men nærmest bare skissert noen av de viktigste grunnene til den, og konstatert at den er alvorlig, at noe må gjøres. Dette fordi jeg ønsker å invitere til debatt om spørsmålet her i «HVA MÅ GJØRES».

Viktige spørsmål som står igjen å drøfte, er da:

– Hvordan kan vi best ta opp kampen mot studenthetsen?

– Hva har vi i vente viss vi i k k e tar opp kampen?

– Hvordan skal vi møte de feilaktige – opportunistiske – ideene som finnes blant studentene sjøl om disse sakene – om at vi må bøye av for hetsen, og begynne å «gå stille i dørene»?

La oss få fram mange erfaringer fra alle universitetene og de høgre lærestedene!

Kamerat i Tromsø

Aksel Zachariassen: „Vitet hjå Scheflo...“

til å ta litt av kvart. Vi sette opp teaterstykket i Folkets Hus i Skien, det var og der vi heldt møta våre – kvar torsdag. Den gongen laga vi foredraga og innleiingane sjølve – no lyt ein visst ha folk frå Oslo til å halde desse.

STUDIEVERKSEMED

– Arvid Hanssen, ei leiande kraft i ungdoms og arbeidarrørsla gjekk hardt inn for å skipe ein sosialistisk kveldsskole. Korleis gjekk dette til – og kva enner sette ein opp?

– Eg veit ikkje kor lang tid eg skal gå attende i tida. Den fyrste studie-sirkelen eg gjekk på var ein IOGT-sirkel som ein kalla Excelsior. Det var i 1914. IOGT har hevda at dei var først ute med slike sirkelar i Noreg – dei kom frå Sverige stort sett – og det er nok rett. I alle høve kunne ikkje eg som sosialist stå ut denne sirkelen og gjekk inn for å skipe sirkelar sjølv. Eg vart vald til distriktstudieleiar i Bratsberg, no Telemark, og vi sette i gong. Staten hadde den gongen nokre »vandrebokasser» som inneheldt 30 – 40 bøker som alle kunne leige gratis. Desse kasta vi oss over.

– Var det politisk litteratur?

– Nei, alle bøkene var ikkje-politiske. Det var ikkje så lett da. Men du nemnde Arvid Hanssen. Etter fleire år med kampar fekk vi i gong ein kveldsskole i 1920. Skolen hadde to fag. Det eine var norsk – det faget hadde vi for å få kommunale bidrag, sjølv sagt berre frå Arbeidarpartistyrte kommunar. Det andre faget var sosialisme. Vi som var sosialistar måtte stå på eit teoretisk grunnlag. I tillegg var vi særskilt imponert over akademikarane som drev med økonomi. Kursa i sosialisme vart difor kursar i sosial-økonomi.

MARX FOR VANSKELEG

– Hugsar du nokre lærebøker – var til dømes Marx med?

– Vi hadde sjølv sagt høyrte om Marx – men vi tykte han var for vanskeleg. Eg hugsar ikkje kva for lærebøker vi hadde, men vi hadde lærarar som professor Birkeland og Schelderup frå Trondheim.

– Kom det noko konkret ut av denne verksemda?

– Ja, i høgste grad. Ei stund etter krigen starta vi opp med det vi kalla sosialiseringssaksjonen. Den gjekk ut på å lage planar for sosialisering av større industrier. Håvard Langseth stod mellom anna i spissen for planar for Norsk Hydro. Dykk må hugse på at arbeidarrørsla sto sterkt den gongen – vi fekk gjennomført 8-timarsdagen, vi fekk ei ny vallov. Vi pressa Venstre-regjeringa Knudsen, til å sette ned ein offentleg sosialiseringskommisjon –

den var breitt samansett, jamvel eit par av våre egne satt der.

– Kva vart resultatet?

– Ikkje noko. Kapitalistane var komen over på offensiven att i 20-åra – draumen om verdsrevolusjonen var og i ferd med å falme.

– Skolering og studieverksemd seinare?

– Du tenkjer vel på splittinga mellom DNA og NKP. Då vil eg seie at det var mykje meir krangel og

Aksel Zachariassen

spørsmål om banda til Moskva enn eit spørsmål om ideologi og teori. Desse diskusjonane var i alle høve mest dei drevne politikarane sitt spel – vanlege arbeidarar gjekk troytt av denne knivstikkinga som det ofte vart til.

1921: NORGES KOMMUNISTISKE UNGDOMSFORBUND

– Du vart vald til formann i Norges Socialdemokratiske Ungdomsforbund i 1921. Iboka de »Fra Marcus Thrane til Martin Tranmæl» skriv du at ungdomsforbundet no skulle ta fatt på ungdomsoppgåvene sine og gje opp sin »sterile opposisjonsholdning» ovafor partiet. Kva var dei nye oppgåvene?

– Det skjedde mykje på det landsmøtet i 1921. Mellom anna skifta vi namn til Norges Kommunistiske Ungdomsforbund. Vi vart inspirert av den russiske revolusjonen, såg på oss sjølve som kommunistar og vart og handsama som det. Landsmøtet hadde ein større diskusjon om dansen – skiljelinene gjekk mellom dei som ville ha ein eliteorganisasjon for ungdommen og dei som ville skipe ei masserørsla av arbeidarungdom. Eg kan nemne at Rolf Hofmo og Håkon Meyer sto for elitelina, medan eg og Einar Gerhardsen, som vart nestformann, gjekk inn for å skipe ein masse-

organisasjon. Vi sigra og konsentrerte oss om tre nye arbeidsområder.

IDRETT FOR ALLE

– For det fyrste: idretten. Vi meinte at vi her kunne evne å gro masserøtter i ei rørsla som vi ikkje tidlegare hadde brydd oss særleg ved – vidare var Norges Idrettsforbund totalt dominert av borgarskapet. NIF vart stundom og rekruttert som streikebrytarar. Vi organiserte difor fyrst eit idrettsutval og seinare ein Arbeidernes Idrettsopposisjon. Etterat NIF hadde gått enno lengre i høgreretning og vi hadde vorten sterke nok – skipa vi Arbeidernes Idrettsforbund som på sitt høgste hadde heile 60 000 medlemmer.

Som det andre nye feltet sto arbeidet blant lærlingane. Stutt sagt, dette vart berre papirplanar og tomme vedtak. Vi hadde rett nok ein lærling i sentralstyret i forbundet, men det var og alt.

BARNELAGSARBEID

Det tredje området var barnelagsarbeidet. Tanken bak var at vi skulle drive dette arbeidet som eit alternativ til speidarrørsla og søndagsskolen. Vi heldt da og møter kvar søndag formiddag! Det ein dreiv med var å synge arbeidarsonger, lese politiske eventyr for barna, folkeviser osb. Den drivande krafta i dette var Helga Carlsen, som seinare var den fyrste kvinnelege DNA-representanten på Stortinget. Personleg hadde eg svært liten tiltru til dette arbeidet – eg meinte og meiner framleis at barnelaga hadde liten vervande effekt – sjølv om det er rett at mange som seinare vart leiande innan arbeidarrørsla har trått sine fyrste skor i norsk arbeidarrørsla nett i barnelaga – i Framfylkingen. Dei driv visst på framleis, men eg trur det er skrale saker.

OM TRANMÆL, INTERNASJONALEN OG KJENSLENE

– Vi skal ikkje kome direkte inn på splittinga mellom DNA og NKP her, men den sette merke etter seg og i ungdomsforbundet?

– Eg hugsar ein episode etter at eg hadde vore i Moskva på Komintern sin verds-kongress og Den Kommunistiske Ungdomsinternasjonales sin kongress i 1922. Eg kom attende til Oslo på julkvelden 1922. Då kom sjølvaste nestformannen Gerhardsen og møtte meg på stasjonen. Det var særskilt overraskande for det var ikkje nett noko nært tilhøve mellom oss. Men grunnen til at han kom var at partiet på eit sentralstyremøte dagen før hadde gått inn for å melde DNA ut av Komintern. Det gjekk ein støkk i meg – og vi samankalla til sentralstyremøte i forbundet der vi greidde ut standpunkta våre. Vi var samde med Tranmæl i dei indrepolitiske sakene, men vi kunne ikkje tolerere noko utmelding av

Komintern. Før DNA sitt landsstyremøte i januar 23, gikk eg og nokre andre opp og ned Karl Johan ei heil natt saman med Tranmæl for å overtyde han om at vi måtte stå i Komintern. Om vi melde oss ut ville DNA miste ungdomsforbundet sitt. Og det var sterkt den gongen. Tranmæl bøygde seg.

Scheflo-retninga, dei som vart NKP, klarte å vinne fleirtalet på ungdomsforbundet sitt landsmøte våren 1923 og det var sjølv sagt at Norges Kommunistiske Ungdomsforbund ville fylgje NKP. Eg sa forresten på denne tida at »Vettet er hos Scheflo, men kjenslene og hjertet er hos Tranmæl». Eg fylgde difor Tranmæl. Vi sette då igong med å skipe eit nytt ungdomsforbund. Personleg var eg imot det namneforslaget som eg trur kom frå Arne Paaske Aasen: Venstre-kommunistisk Ungdomsforbund.

POPULÆRT Å VÆRE RADIKAL

– Kvifor Venstre-kommunistisk? Var det ein måte å framstille seg som meir radikal for å trekke til seg kommunistar – med andre ord – eit reint taktisk steg frå Tranmælretninga si side for å dekke over at DNA gikk til høgre?

– Det var sær populært den gongen å framstille seg som enno meir radikal enn nokon annan. Men taktisk-eg veit ikkje. Vi sette ikkje merkelappar på folk. Det var same kva ord ein brukte. Vi såg på oss sjølve som kommunistar – dei gjorde det same. Og dessutan – vi endra namn til Arbeidernes Ungdomsfylking alt i 1924/25.

NORGE SOM SOVJETSTATEN SIN MELLOMMANN.

– Det Norske Arbeiderpartiet var vel det einaste sosialdemokratiske partiet som gikk inn i Komintern utan å splitte seg?

– Vi hadde ei lita høgre-sosialdemokratisk gruppe som skipa Norges Sosialdemokratiske Arbeiderparti i 1921, men ellers er det rett at Norge sto i ei nokså særsynt stilling. Nesten heile arbeidarrøsla sympatiserte med og arbeide for den russiske revolusjonen sine mål og i Norge. Norge var ei tid dei russiske kommunistane sin mellommann i kontakten med verda utanfor.

Vesteuropeiske kommunistar som skulle inn og ut frå kongressar o.l. i Moskva var sær ofte etterrøkja i sine heimland. Dei reiste difor utan pass og måtte smuglast inn og ut. Vi i Norge dreiv då ei utstrakt kurerverksemd. Eg

hugsar at hovudruta gikk via Murmansk og med fiske-skøyter og skip til Trondheim. Så vart det ringt inn til Oslo: »Åtte pakker kjem i morgon.» Vi stilte opp på stasjonen og gøynde dei i leiligheter til dess dei kunne fare vidare.

– Diskuterte dykk politiske saker med desse kameratane?

– Stundom gjorde vi det, men det kunne vere store språkvanskar. Personleg kom eg i god kontakt med ein engelsk kommunist, Sylvia Pankhearst, som ellers var ein aktiv anti-parlamentarisk som kjempa lenge med Lenin om det var riktig å stille til val i eit kapitalistisk samfunn. Eg sto da på Lenin si side.

SYMPATIEN MED RUSSLAND VARA VED

Vi sympatiserte med Sovjetstaten lenge etter at vi gikk ut av Komintern. Vi kalte oss jamvel kommunistar i alle høve til 30-talet. Vi vart og sett på og handsama som det. NKP vart etter kvart ei lita sekt, så det var vi som måtte forsvare og støtte Sovjet sitt syn.

– Korleis står det til med sosialismen i dag?

– Sosialismen er ein prosess og eg meiner vi er på god veg.

Frydenholm er en historisk roman fra annen verdenskrig, skrevet av dansken Hans Scherfig.

Da den kom ut i 1962 var det mange som oppfattet den som et partsinnlegg i den gryende EEC-kampen. Om dette var bevisst fra forfatterens side skal være usagt, påfallende er det i alle fall hvor sammenfallende Hitlers pro Europa argumenter var med deler av Ja til EF propaganda.

Hans Scherfigs

„Frydenholm“:

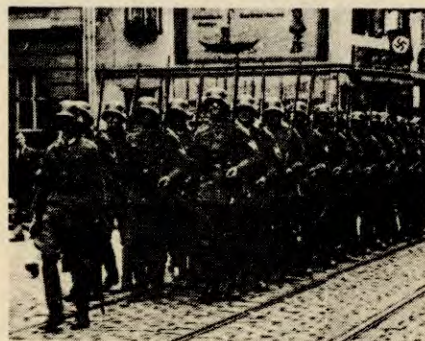
En studie i sikkerhetspolitikk

HVEM KAN VI STOLE PÅ?

I dagens politiske situasjon er det imidlertid andre sider ved boken som er mer interessant. Det går kanskje framfor alt på forholdet mellom kommunister og sosialdemokrater – et aldri så lite apropos til Håkon Lies »Hvem kan vi stole på?»-debatt. Og ikke minst gjelder det progressives forhold til sikkerheten i det politiske arbeidet med perspektiver på overvåkingspolitiets virksomhet.

HANDLINGEN

Selve handlingen i boka er stort sett konsentrert til det lille lokalsamfunnet Frydenholm, der vi møter personer med ulik sosial bakgrunn og forskjellige politiske holdninger. Boka

presenterer med andre ord et slags mini-Danmarks forhold til den tyske okkupasjonsmakten. På denne måten får vi gjennom de lokale hovedpersonene et ganske realistisk bilde av forholdet under det nazi-okkuperte Danmark.

At borgerskapet så seg tjent med å støtte aktivt opp om nazistene er neppe noen nyhet for folk flest, heller ikke at den lokale godseier ble aktiv stor nazist med egen hird og i tillegg lot tyske nazister benytte godset som rekreasjonssted.

Det som derimot vil være nytt for mange er mange sosialdemokraters vakkende og lite kampvillige holdning overfor okkupasjonsmakten. Gjennom lokale sosialdemokrater og fagforeningspamper får vi en glimrende beskrivelse av sosialdemokratenes evne

til å »innordne seg» den nye situasjonen, som i realiteten ikke var annet enn en passiv støtte til okkupantene.

Håkon Lie får neppe ny ammunisjon til sin »kommunister er ikke å stole på»-kampanje gjennom denne boken. Hele det kommunistiske partiapparatet blir kastet aktivt inn i motstandsbevegelsen, noe som bidrar til at tyskerne meget raskt starter en klappjakt på kommunister over hele Danmark.

Det danske sikkerhetspoliti gjør for øvrig denne jakten meget enkel, tyskerne kan nemlig elegant overta et fullstendig arkiv over danske kommunister og andre »tvilsomme» individer møysommelig bygget opp gjennom mange år. (Et kapittel fra denne delen av boka er for øvrig gjengitt i det svenske bladet Folket i Bild nr.2 1974).

SATIRE OG SPENNING

Scherfig er først og fremst kjent som satiriker av toppklasse og heller ikke i »Frydenholm» fornekter han seg i så måte. Boka er dessuten meget spennende ved siden av at den er meget lærerik, spesielt kanskje for vår generasjon som ikke selv har opplevd krigen og bare har fått den gjenfortalt av borgerlige historikere.

Boka er dessuten billig. Den 480 siders romanen koster bare 12 kroner, en investering folk burde koste på seg for så mye bra politikk og en god porsjon underholdning i tillegg.

HVA MÅ GJØRES?

AVISA TIL NORGES KOM-
MUNISTISKE STUDENTFORBUND

Ansvarleg: Bernt Holtmark

Førebels adresse: Hva må gjøres,
c/o Rød Ungdom
Boks 610 Sentrum, OSLO 1
Postgiro: 22 32 643

hilsningstekst til RKS

Marx

beskrev kommunismen
som en mare over Europa
spøkende for tsar fyrster og den hellige

for hundre år sida

noen sier at spøkelser ikke eksisterer mer
men i 1967 dukket det opp spøkelser på universitetene
vitenskapens og den intellektuelle overklassens

og noen mumlet og hvisket
stalin stalin stalin
proletariatets diktatur
og ble redde

og i 1970 blomstret massekampene
mot staten og ottosen
og noen hvisket
suf suf suf
og ble redde

siden da har vi oppnådd ganske mye
og befestet stillingen ganske markant
vi befinner oss på Lillehammer og i Volda
på Arkitektøyskolen i Trondheim og på juridisk
fakultet i Oslo
på Universitetet i Bergen og på Landbrukshøyskolen

på enkelte steder er vi få
og noen ganger vinner ikke linjene våre fram
men arbeidet vårt er langvarig
tålmodig
og seigt
vi
mobiliserer
står på stand
diskuterer høyrestet foran veggaviser
rekrutterer til studiesirkler
synger i kantine
fører ideologisk kamp
og agiterer i studentersamfunnet
deler ut løpesedler i grålysningen
og vi blir fler
og fler
og fler

AKP(m-l)
RØD UNGDOM
NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Noen sier at vi er et vanlig politisk lag
og ikke spøkelser

borgerlighet

arnested

på Ås

men hvorfor sa VG at vi var iferd med
å overta Folkebevegelsen?
og hvorfor sier Morgenbladet at vi er i ferd med
å overta forsvaret?
og hvorfor har DKSF kurs i marxisme-leninisme?
hvorfor skrev Orientering
at første mai 1973 viste veien til

Sosialistisk Valgforbund
når de visste at vi sto for minst halvparten av
mobiliseringa?

Hvorfor turde ikke Orientering nevne
Marxist-leninistene med deres rette navn?
Hvorfor turde ikke Reidar Larsen la Kitty Strand
stå som AKP-representant når hun skulle tale
i Narve Trædal-demonstrasjon?

Hvorfor tør ikke Sosialistisk Valgforbund
samarbeide med oss
i studentersamfunnet?

Hvorfor er SV redd Faglig Førstemai Front?

Er det fordi vi har en mystisk kraft?
Er det fordi vi er beinharde?
Er det fordi det ikke går an å ha noe med oss å gjøre?

Men hvorfor går vi framover da?

Til og med det nasjonale er blitt spøkelse for noen
for EF og oljeminstrene i arbeiderpartiet
og for den fjerde internasjonale
Vi bor i et land der progressive bevegelser har
særegne vilkår som i andre land
Derfor NORGES

Og det er vel kommunismen som spøker mest
Derfor KOMMUNISTISK

For enkelte har myten om studentprivilegiene
gått i blodet

de skammer seg over å være studenter
Vi gjør det ikke
Derfor STUDENTFORBUND

Kom igjen folkens
Det går visst bra!
og de som har grunn til å være redde
bør låse døra og gjemme seg på loftet

Her kommer spøkelset!